

Siunnersuummut nassuiaatit

Oqaaseqaatit nalinginnaasut

1. Aallaqqaasiut

Qimmeqarnermut qitsuuteqarnermullu Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuut una inatsisit taakku marluk ataatsimoortuunissaannik aamma Kalaallit Nunaanni qimmeqarnermut qitsuuteqarnermullu malittarisassat ullutsinnut naleqquttuunissaannik aqqutissiuussisuuvoq, matumani qimminut qimuttunut immikkut malittarisassat inatsisitigut aalajangersarneqarneri ilanngullugit. Uumasunik illersuinerit aamma imminut illersorneqarsinnaasumik uumasuuteqarnerit pillugit nalinginnaasunik malittarisassanik siunnersuut ilaqarpoq, taakkua uumasunik illersuineq pillugu Inatsisartut inatsisaanni pigineqareerput.

Qimmeqarneq qitsuuteqarnerlu pillugit inatsimmik ataatsimik sinaakkusiisoqarnissaannik kissaat siunnersuummut tunuliaqutaavoq, taassuma qimmeqarneq pillugu aalajangersakkat nalinginnaasut kiisalu qitsuit nalunaarutikkut malittarisassiuunnissaannut oqartussanut aalajangersakkat arlaqartut imarai. Inatsit qimmit qimuttut pillugit immikkut nalunaarusiornissamik inatsisitigut aamma tunngavissiissaaq.

Taakku saniatigut inatsit akiuussusersuinerimut malittarisassanik aalajangersaasinnaanermut pisinnaatitaaffinnik imaqarumaarpoq, matumani *parvovirusimut aamma qimmit nappaataannut akiuussutissat*, taakkulu qimmeqatigiinnut assigiinngitsunut tamanut atuussinnaasarput.

Uumasut nappaataat inunnut tunillaassuussinnaasut pillugit inatsimmi aamma qimminut qitsunnullu inatsimmi nutaami akiuussusersuisarneq pillugu nalunaarut nutaaq inatsisitigut tunngavissaqalissaaq, tassami nalunaarut perlerornermut akiuussusersuinerimik aamma imaqartussaammat. Uumasut nappaataat inunnut tunillaassuussinnaasut pillugit inatsimmi perlerornermut akiuussusersuineq aalajangersagaammat, nalunaarutip inatsisini marlunni taakkunani allassimanissaa pisariaqartuuvoq.

Akiuussusersuinerimut aamma uumasut nappaataat inunnut tuniluussinnaasut pingaartumik eqqarsaatigalugit qitsunnut immikkut aqutsinissamik sulí pisariaqartitsisoqarpoq, taamaammat qitsuit qimmeqarneq qitsuuteqarnerlu pillugit inatsimmi ilaaginnassapput. Uumasunik illersuineq pillugu inatsisip nutarterneqarnissaanik tamanna aamma piumasagaatitaqarpoq, taamaalilluni uumasunut tamanut malittarisassat atuuttut uumasut atugarissaarnissaannik illersorneqarnissaannillu imaqaassapput.

Inatsisip killiliussaani qimmit aalajangersimasut, soorlu qimmit qimuttut, qimmit aamma qitsuit pillugit Inatsisartut inatsisaat 1998-meersut massakkut atuuttut immikkoortinnagit, qimmit suulluunniit ilaatinneqarneri ajornannginnerussasutut aamma inatsisinik oqaasertalersuineri eqqornerusumik oqaasertalersorneqarsinnaasutut nalilerneqarput.

Inatsimmik ataatsimik taama ilusilersuinerup qimmit qimuttut pillugit nalunaarut aqutigalugu immikkut nalimmassaanissaq periarfissaqartilerpaa, pisariaqartitsisoqaleraangat malittarisassat sukkasuumik eqaatsumik pisarialimmillu nalimmassarneqarsinnaanerini taassuma periarfissippai.

Qimmeq qimuttoq kulturikkut oqaluttuarisaanermut pingaaruteqarpoq aamma qimmit allat assigalugit sulianut pingaaruteqartuulluni. Qimmit pillugit pissutsit nalinginnaasut qimminut qitsunnullu inatsisit nalimmassarneqarneri taamaattumik pissusissamisoornerpaatut aaqquissuusaanerpaatullu isigineqarput, iluatsillugu pissutsit aalajangersimasut qimmit qimuttut pillugit nalunaarummi immikkut nalimmassarneqartussaassallutik.

Inatsisissatut siunnersuutip uuma akuerineqarnera iluatsillugu qimminik qimuttunik qimmeqartarnek pillugu nalunaarummik nutaamik aamma akiuussutissiisarnermut nalunaarummik suliaqartoqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq. Nalunaarutit taakku marluk qimminut qitsunnullu aamma uumasunik illersuisarnermut inatsisit allannguutaasa atuutilersinneqarnerini atuutilissasut naatsorsuutigineqarpoq.

2. Inatsisissatut siunnersuummi pingaarnertut sammisat

Qimmeqarnermut qitsuuteqarnermullu Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuut aqutigalugu qimmit pillugit malittarisassat tamarmiusut nutarterniarneqarput sukatarniarneqarlutillu, matumani qimmit qimuttut qitsuillu ilanngullugit.

Inatsisissatut siunnersuut pingaarnertut makkunaannga immikkoortunik imaqarpoq, tulluuttuni itisilerneqartussanik.

2,1. Inatsit atuuttoq

Qimmit qimuttut kiisalu qimmeqarnek qitsuuteqarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 18 30. oktober 1998-meersup massakut atuuttup, qitsuuteqarnek qimmiuteqarnerlu aalajangersarpai, taamaattorli qimmit qitsuillu eqqussorneqarnissaannik uumasuutigineqarnissaannillu akuersissuteqarnissaq immikkut ittumik piumasaqaateqarfiginagu. Taamaattumik Kalaallit Nunaanni qitsuuteqarnek aamma qimmiuteqarnek aallaaviatigut inatsisinik unioqqutitsinerunngitsoq tunngavigineqartariaqassaaq.

Nassuiaatit naapertorlugit Kalaallit Nunaanni qimmit qitsuillu peqqissuunissaat inatsisip qulakkeertussaavai, aamma kommunit ileqqoreqqusaliornissaannik piumasaqaateqarluni, § 13 imm. 1 takuuk, tassani qimmiuteqarnek qitsuuteqarnerlu najukkami pissutsinut nalimmassarneqartartussaasoq immikkuualuttuni aalajangersarneqarpoq. Inatsisit malittarisassaanni qimmiuteqarnek aamma qitsuuteqarnek aamma inerteqqutaarpasinngilaq. Taamaattorli inatsisip § 13, imm. 2-ani Naalakkersuisut ileqqoreqqusat taakkua malittarisassaannik aalajangiinissaminnut pisinnaatitaaffeqarput.

Kommunit qimmit qitsuillu pillugit ileqqoreqqusaat pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 15 2003-meersoq naapertorlugu tamanna pissaaq, tamatuma kingorna § 1-mi kommunit qimmit qitsuillu pillugit inatsimmi pissutsit allaaserineqartut kommunit malittarisassiussagaat peqqussutaavoq, kommunalbestyrelsimi najukkami pissutsinik aallaavilimmik amerlanerunik aalajangersaanissaminut periarfissaqarpoq, inatsimmut tamanna akerliusimanngippat, imm. 2 takuuk. Kommunit qimminik qimuttoqarfiup avataaniittut, § 2, 1 a takukkit, aamma qimminik qimuttoqarfinni, § 3, 1 a takuuk, naapertorlugit taakku ileqqoreqqusaataanni "sumiiffinni erseqqinnerusumik taasani imaluunniit angallatini qimmeqarneq qitsuuteqarnerlu inerteqqutaanersut" isummerfigineqartussaapput. Taakkua saniatigut "kommunimi qimmeqarnissamut qitsuuteqarnissamulluunniit immikkut akuersissuteqartoqartariaqarnersoq", § 2, 2 a aamma § 3, 2 a takukkit, isummernissaminut peqquneqassaaq.

Inatsimmi aallaaviusoq malinneqaraluartoq Kalaallit Nunaanni qimmiuteqarneq qitsuuteqarnerlu inatsisinik malinnilluni pisussaammata, Naalakkersuisut ileqqoreqqusanik taakkunannga suliaqarfimmut tassunga itinerusunik malittarisassiuussinissaminut pisinnaatitaaffeqarput. Qimmeqarneq qitsuuteqarnerlu pillugit nalunaarummi Naalakkersuisut pisinnaatitsissut taanna atuutilersissavaat, qimmiuteqarsinnaanermut aamma qitsuuteqarsinnaanermut immikkut akuersissuteqartarnissamik kommunit atuutilersitserusunnerlutik Naalakkersuisunit isummerqquneqassapput, kiisalu kommunip ataatsip sumiiffinni erseqqinnerusumik taasani imaluunniit angallatini qimmeqarneq qitsuuteqarnerlu killilersimaarusunnerai isummersoqqusaalluni.

Utaqqiisaasumik uumasuuteqarsinnaatitaaneq inatsimmi kiffaangissuseqarluni illersuiniarnermut ilaasutut isigineqassaaq, tassa imaappoq innuttaasoq tunngaviusumik kiffaangissuseqarluni akuersissuteqaqqaarani suliaqarsinnaavoq, tamannali inatsimmik tunngaveqarnissamik piumasaqaatitaqarsimappat pisinnaanani. Pisinnaatitaaffiit killillit inatsisiliortup akuliutsinnginnerani taamaallaat atuutsinneqartassapput. Soorlu qimmiutillip aamma qitsuutillip pigisaqarsinnaatitaaneranut akuliunneq inerteqquteqarnertut isigineqassaaq. Inatsit atuuttoq qimmiuteqarnermut qitsuuteqarnermullu akuersissuteqarnissamik nalinginnaasumik iluaqutissatut immikkuullarissumik naammaginartumillu inatsisitigut tunngavissaqarnermik imaqanngilaq, taamaattumik innuttaasup nalinginnaasumik akuersissuteqarnissaanik piumasaqaatit inatsisinik tunngaveqarluni killilersimaarneqarneri erseqqissumik allassimasoqanngillat.

2.2. Siunnersuutip imarisai

Kommunit ileqqoreqqusaat atuuttut, maannamut inatsisinik atuuttunik tunngaveqartut, uuma inatsisip atulersinneqarnerani atorunnaarsikkiartuaarneqassapput, tassa inatsisissatut siunnersuutip kommunit akuersisarnerannut suleriaasii maannamut atuuttut taarsissammatigut nuna tamakkerlugu pisussaaffiusunik tunngaveqartut, taamaalillunilu ileqqoreqqusat pisariaarutsissallugit. Qimmeqarniaraanni qitsuuteqarniaraannilu § 1, imm.1-imi

piumasaqaatit pingasut naammassismanissaat piunasaqaataavoq: nalunaarsorsismanissaat, ID-mik ilisarnaasersismanissaat akiuussusersismanissaallu.

2,3. Qimmit qimuttut pillugit inatsit killiussaq aamma immikkut ittumik nalimmassaaneq
Inatsissatut siunnersuut inatsisit aqqissuunneqarnerini nutaamik killiliussamik pilersitsivoq, tassani qimmit qitsuillu pillugit nalinginnaasumik malittarisassat inatsimmut ataatsimut katersorneqassapput, iluatigalugulu qimmit qimuttut pillugit immikkut ittumik malittarisassat nalunaarut aqutigalugu Naalakkersuisunit akuerineqarlutik aalajangersaavigineqassallutik. Nalinginnaasumik malittarisassat qimminut qitsunnullu tamanut atuuttut aamma qimminut qimuttunut taakkualu pingaarutaannut pissutsit attuumassutillit erseqqissumik immikkoortinneqarnissaannik qulakkeerinninnissaq siunertaavoq. Nalunaarutip ilusaata malittarisassat pisariaqartitsisoqaleraangat sukanerusumik eqaannerusumillu nalimmassarneqarnissaannut periarfissiissaaq, soorlu nappaatinik pinaveersaartitsinermi, uumasuuteqarnermi nakkutilliinermilu.

2,4. Qitsuit nalimmassaavigineqarneri
Qitsuit inatsimmi ilaatinneqaannassapput. Ilutigalugu qitsuuteqarnermut malittarisassiorsinnaanermut pisinnaatitsissut ikkunneqassaaq.

2,5. Qimmit qaasuttut nassuiaatai erseqqinnerusut
Qimmit qimuttut, qimmeqarneq qitsuuteqarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaata nr. 23 22. november 2011-meersup allanngortinneqarneranik Inatsisartut inatsisaanni qimmit aalajangersimasut "qimmitut saassussisartut"-ut siornatigut taaneqartartut nunamut eqqunneqarnissaat siunnersuummi atuutiinnassasoq siunnersuutaavoq.

Qimmit qiningasumik saassussiumatuutullu pissusillit taaguutaannik nutaanik aamma ilanngussisoqassaaq, tassami inatsimmi oqaaseq "qaasuttoq" qimmip qaasuttup naatsorsuutigiuminaatsumik pissusilersornera pingaarnertut nassuiaatitut siunissami atorneqartussaassammat, tamatuma kingorna oqaaseq "kiisortoq" oqaatsip qaasuttup sakkukinnerusumik ataatunganut ilineqassaaq, kisiannili oqaatsimut tassunga pingaarutilittut ilaassalluni. Naalagaaffiup politiivisa oqaaseqaatiminni qimmit inerteqqutaasut qimmillu qaasuttut immikkoortinneqarnissaat oqariartuutigaat, tassami suliat "qimminut qaasuttunut" tunngasut qimmip pissusilersuutaanik tunngaveqartarmata, "qimmilli inerteqqutaasut" qimmip suuneranik taamaallaat aallaaveqartarlutik, taannalu suliap nalilersorneqarnerani aalajangiisuusarluni. Qimmit qiningasut imaluunniit saassussiumatuut oqaatsip taassuma iluaniipput.

2,6. Uumasunik nalunaaqutsersuisarneq aamma nalunaarsuisarneq
Uumasunik nalunaaqutsiisarnermut aamma qimmit qitsuillu, suugaluartulluunniit aamma sumiikkaluartulluunniit, nalunaarsorneqartarnerinut piunasaqaatit assigiiaat atuutilersinneqassapput. Akiuussusersuinerit aamma nappaatinik pinaveersaartitsilluni

sulinerit eqaatsumik suliarineqartarnissaannut, sumiissusersiuminartuutitsinissaq qulakkeerinninniarneq aamma piginnittumik akisussaaffeqartitsinissamut aamma uumasut tammarsimasut imaluunniit ajoqusersimasut ajornannginnerusumik misissuiffigineqarnerinut iluaqusersuinissaq siunertaavoq.

2.7. Inatsisit malillugit akiuussusersuinissaq

Inatsisissatut siunnersuutip inatsisitigut pisussaaffigalugu ilisarnaasersuinerit nalunaarsuinerillu Qimmeqarneq qitsuuteqarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaannik 1. januar 2017-imi allanngortinneqartoq ingerlateqqippaa sakkortuninngortillugulu (Qimminik akiuussusersuinerit, nalunaaqutsersuinerit nalunaarsuinerillu pillugit pisussaaffinnik allanngueq), tamatumani qitsunnik qimminillu amerlanernik akiuussusersuinerit nalunaarsuinerillu atuisartunit akilerneqartartut aamma qimminik qimuttunik savaatillillu qimmiinik Nunatta Karsianit akilerneqartut atuuttussanngortinneqarlutik.

Aaqqissuussinerup siunertaraa qimmit nappaataannik tuniluuttunik pitsaaliuineq killilersuinerlu, matumanilu qimmit nappaataannik aamma parvovirusimik, siornatigut taakku illoqarfinni nunaqarfinnilu arlalinni qimmit akornanni toqorartitsingaatsiartarsimapput. Pingaartumik Qeqertani Ilulissanilu 2016-mi nappaalasoqallarmat qimmit akiuussusersuisimannginnerup kinguneranik qimmit 120 missaat toqunerat inatsimmik allannguinermik kinguneqartut. Kalaallit Nunaata isorartunerujussua, innuttaasut avinngarusimasumi najugaqarnerat kiisalu uumasut nakorsaannik amingateqarneq pissutaalluni nappaatinik pitsaasumik akiuiniarneq pitsaasoq taamaallaat anguneqarsinnaavoq nuna tamakkerlugu paasisitsiniaanikkut kiisalu assigiissaartumik akiuussusersuinermik suliaqarnikkut. Akiuussusersuineq, ID-mik nalunaaqutsersuineq nalunaarsuinerlu taamaammat periaasiupput uumasut ataasiakkaat akiuussuserneqarsimanerannik uppersaasiisussat pitsaasumik pitsaaliuinerimik nappaatinillu tunillaassuisunik paasiniaanermut qulakkeerinnittuusut.

Qimmit nappaataannik parvovirusimillu akiuiniarnernit misilittakkat takutippaat akiuussusersuiniarnermik sunniuteqarluartumik angusaqassappat assigiissaartumik amerlasuunillu akiuussusersuinissaq pisariaqartoq. Uumasut ataasiakkaat akiuussuserneqarsimanngitsut tunillaassuisitsisorujussuusinnaapput nutaanillu nappaalasoqalernissaanut aarlerinartorsiortitsillutik. Akiuussusersuineq taamaammat kisimi naammangilaq, aammali uumasunut ataasiakkaanut isumannaatsumik kinaassusersinissamik nalunaarsuinissamillu piumasaqaateqarluni. ID-nik ilisarnaasersuineq nalunaarsuinerlu akiuussusersuisimanermut killiffimmut uppersaanissamut, akiuussusersueqqinnissamut pilersarusiornissamut kiisalu nappaalasoqalernerani tunillaassuisunik pitsaasumik nassaarniarnissamut pisariaqartumik tunngaviupput. Akiuussusersuineq, nalunaaqutsiineq nalunaarsuinerlu taamaalillutik ataatsimoortillugit imminnut attuumatillugit aaqqinneqarput.

Qimmimik qitsummilluunniit tigumminnittup akisussaaffigaa uumasup malittarisassat malillugit akiuussusernissaa, nalunaaqutsernissaa nalunaarsornissaalu. Kommunalestyrelsip

innuttaasunut akiuussusersuisussanik uumasullunniit nakorsaqarnissaat akisussaaffigaat aamma najukkami akiuussusersuinerup nalunaarsuinerullu nakkutiginiisaat akisussaaffigalugit. Taamatut nakkutilliineq nalunaarsuinerlu Naalakkersuisunut nalunaarutigineqartassaaq, taakku suliaasaqarfimmi tassani nakkutilliinermik suliaqartuugamik kiisalu qimmit nappaataannik tuniluutiasunut akiuiniarnermi nuna tamakkerlugu suliniuteqarnermut ataqatigiissaarisuullutik.

Qimminut qitsunnullu perlerornermut akiuussusersuineq 1997-mili inatsisitigut pisussaaffiulernikuuvoq uumasut nappaataat inunnut tuniluussinnaasut pillugit inatsit malillugu. Qimminut qimuttunut savaatillillu qimmiinut akiuussusiinernut aningaasartuutit Nunatta karsiata akilissavai, qimmillillu qitsuutillillu allat aningaasartuutit namminneq akilissavaat. Aaqqissuussamik 2017-imi annertusaanermi qimmit nappaataannut tuniluutiasunut akiuussusiineq aamma ilanngunneqarpoq, matumanilu qimmit nappaataat aamma parvovirus, aningaasalersuinerlu taanna atorneqarluni, tassa qimminut qimuttunut savaatillillu qimmiinut aningaasartuutit Nunatta karsiata akilertarlugit. Tamatumanili piumasaqaataavoq uumasooq iluamik ID-mik nalunaaqutserneqarsimassasoq nalunaarsorneqarsimassallunilu, taamaaliornermi akiuussusersorneqarsimanera uppersaateqarluni. Taamatut aaqqissuussineq inatsimmi uani ingerlateqqinneqarpoq. Akiuussusersuisussaatitaanermut akiliinissamullu akisussaaffik pillugit inatsimmi aalajangersarneqarput, akiuussutissallu sorliit pillugit piumasaqaatit sukumiinerusut akiuussusersuisarneq pillugu nalunaarummi ataatsimoortumi allaffissornikkut aalajangersarneqassaaq.

Maannali aaqqissuussinermi misilittakkat takutippaat Nunatta Karsiata akiliisussaatitaanera pillugu inatsisitigut akiliisussaatitaanera nalornissutigineqartarsimavoq, pingaartumik nassiussinermut aningaasartuutitut tunngatillugu. Inatsisissatut siunnersuummi taamaammat ersarissarneqarpoq Nunatta Karsiata qimminik qimuttunik savaatillillu qimmiinik akiuussusersuinermi aningaasartuutitut akisussaaffia tassaaginnangimmat akiuussutissamut kapuut kisiat, aammali akiuussusersuinissamut pilersaarummik ingerlatsinissamut aningaasartuutigineqartariaqartut tamaasa eqqarsaatigalugit. Tassunga ilaatinneqarput akiuussutissanik pisiniarnerit, inissiinerit, agguanneri kiisalu kommuninut nassiussuinerit, tamanna pillugu sukumiinerusumik immikkoortumi 3-mi sukumiinerusumik paasisaqarit.

Aaqqissuussineq akiuussusersuinissamik nutaamik pilersaaruteqartoqalernissanik ersersitsisuunngilaq, maannali suliniummik ingerlatitseqqiinerullunilu nutarsaaneruvoq, matumanilu perlerornermut akiuussusersuinermut aaqqissuussaareersoq. Kommunit taamaalillutik akiuussusersuinissamik naammassinninnissamik aaqqissuussaannikkut suliarinissaannullu periaatsinik peqareerput, aaqqissuussaanerlu misilittakkanik tamakkuninnga tunngaveqarpoq.

2.8. *Akiuussusersuinissamik piumasaqaatit inatsisitigut tunngavii*

Akiuussusersuisarnermut malittarisassanik immikkut ittumik aalajangersaanermik inatsit

imaqarpoq.

Akiuussusersuisarnek pillugu nalunaarutissaq uumasut nappaataannik inuit nappaateqalersarneri pillugit inatsimmi aamma qimmit qitsuillu pillugit inatsisinik tunngaveqarpoq, tassami perlerornermut akiuussusersuineramik taanna aamma imaqartussaammat. Perlerornermut nalimmassaaneq uumasut nappaataasa inunnut tunillaassorsinnaasut pillugit inatsimmik tunngaveqarmat, nalunaarutip inatsisit tunngaviini marluusuni ataatsimoortinneqarsinnaanera qulakkeerniarneqassaaq aamma peqqissutsimik ataqatigiissumik nalimmassaanissaq qulakkeerniarneqassapput.

2,9. Oqartussat aaqqissugaaneri aamma nalunaarsuisarnek

Inatsisissatut siunnersuut aqutugalugu qimmit qimuttut, qimmit qitsuillu pillugit inatsisartut inatsisaanni oqartussat aaqqissugaaneri atuuttut atuutiinnassapput, kisiannili paasiuminarnerusumik atuaruminarnerusumillu isikkoqartinneqassapput. Uumasut nakorsaqarfiata kommunalbestyrelsillu pisinnaatitaaffinik agguaaneq attatiinnarneqassaaq, nakkutilliinerup pissusissamisoornerpaamik inissinneqarnissaanik qulakkeerinninniarneq tamatumunnga peqqutaavoq. Uumasut nakorsaqarfiata uumasut pillugit suliat aamma uumasunik illersuinermut tunngasut aalajangiiffigisarnerini pisinnaatitsissutit pigiinnassavai, nunami tamakkerlugumi assigiimmik aqutsinissamik taakkua piumasaqateqarmata. Iluatsillugu aalajangersakkap kommunalbestyrelsi pisinnaatitaaffilissallugu periarfissiissaaq, tamatuma sulianik suliaqarnissaq eqaallisissavaa.

Kommunalbestyrelsip pissuserissaarnissani pisussaafeqarninilu namminerisaminik atussavai, taamaalilluni najukkami inatsimmik atuutsitsineq eqaannerpaamik atuutsinneqarsinnaassaaq. Oqartussat akornanni pisinnaatitaaneq pillugu apeqqusiisarnerit erseqqissumik aaqqiissutissaannik nutaatut malittarisassiortoqassaaq, tassani naalakkersuisoqarfiup akisussaasup inaarutaasumik aalajangertarnera pineqarpoq. Nakkutilliisutut oqartussat illuutinut il.il. eqqartuussivimmit uppersaateqaratik isersinnaaneri ingerlaannassaaq, tamanna uumasut atugarissaarnerinut peqqissusaannullu eqaatsumik nakkutilliinermi pisariaqartumik tunngaviummat.

3. Pisortanut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassat

Inatsisissatut siunnersuummi inatsisitigut akiuussusersuisussaataitanermut, ID-mik nalunaaqutsersuisussaataitanermut nalunaarsuisussaataitanermullu tunngasut ingerlateqqinneqarlutik annertusarneqarput, taannalu 2017-imi atuutsilerneqarsimavoq, taamaalillunilu kommunini aningaasaqarnermut allaffissornermullu aaqqissuussat ilanngullugit. Maanna aningaasalersueriaaseq ingerlateqqinneqarpoq, taassumalu kingorna Nunatta Karsiata qimminik qimuttunik savaatillillu qimmiinik inatsisitigut akiuussusersuisussaataitanermut nalunaaqutsiinissamullu aningaasartuutit akilertassavai, qimminullu allanut sinnerinut qitsunnullu aningaasartuutit piginnittumit akilerneqartassallutik. Tamatumunnga tunuliaqutaavoq qimmit qimuttut savaatillillu qimmii nalinginnaasumik amerlasuutillugit eqimattamiitinneqartarput kiisalu inuiaqatigiinnut kulturikkullu oqaluttuarisaanermut immikkut pingaaruteqarlutik.

Qimmit nappaataannik parvovirusimillu annerusumik nappaalasoqalernera tuniluuttoqarneralu tunngavigalugit Naalakkersuisut akiuussusersuineramik annertusisamik akuersillutillu innersuussineranni aningaasartuutit Nunatta karsiata akilissavai. Tassani isiginiarneqarpoq nappaalanermi tuniluunnerit taama ittut piaartumik akiorniarneqartussaannerat. Taamatut ikiuiniarnermi qimmimik tigumminnittup akiuussutissanut akiliinissaa imaluunniit akissaqalernissaa utaqqeqqaarneqarsinnaanngilaq. Pisuni taama ittuni ingerlaannartumik suliniuteqartoqartariaqarpoq, taamaassappallu tamanna aatsaat pisinnaavoq Nunatta karsia tassunga aningaasartuutitut akiliippat.

Soorlu immikkoortumi 2.7-mi allanneqartutut una inatsit atorlugu akiliinissamut akisussaaffik ersarissarneqarpoq, taamaalilluni Nunatta Karsiata aningaasalersuinerani aamma akiuussusersuinermit pilersaarummik ingerlatsinissamut aningaasartuutit pisariaqartut tamarmik ilaatinneqassallutik, matumanilu agguaassinermut nassiuussuinernullu aningaasartuutit ilanngullugit. Nassiussineq uunga ilanngullugu Nunatta Karsiata pisussaaffiatut isigineqassaaq taamaalillunilu qitiusumik ingerlatsinerup ilaatut isigineqassalluni. Taamatut paasinninneq kommunit aaqqissuussinermit ukiumut allaffissornikkut tamakkiisumik suliassanngortinneqarmat, taamaammat nassiuussinermit aningaasartuutit immikkut inatsisiliortoqanngippat najukkaminni suliassaatur kommunitut imaaliiallaannaq akiligassanngortinneqarsinnaanngillat.

Aaqqissuussinerup atuutsilernerani ukiumi atuutsilerfiani Nunatta Karsianut aningaasaqarnikkut kinguneritinneqarsimapput 4,5 mio. kr.-it missaat. Taassuma kingorna qimminut qimuttunut savaatillillu qimmiinut akiuussusersuinnissamut pilersaarummik attassinissamut ukiumut ingerlatsinermit aningaasartuutit 1,6–2,3 mio. kr. missaaniittussatut naatsorsorneqarsimapput. Aningaasartuutitut ilaatinneqarput pilersaarummik qitiusumik ingerlatsinissaq, matumanilu akiuussutissanik kiisalu nalunaaqutsiissutitik pisiniarneq passussinerlu kiisalu uumasut nakorsaannik pisariaqarneratut allaffissorneq. Naatsorsueqqaarnerit 2017-imi akit malillugit sularineqarsimapput. Aningaasartuutit amerlassusaat akit akissarsiallu nalinginnaasumik ineriartornerannut naapertuutsinneqassapput.

Kommunalbestyrelsit najukkami aaqqissuussinermit ingerlatsillutillu allaffissornerat sularissavaat. Suliassat allaffissornikkut suliassanerussimapput suleriaatsillu pioreersut aallaavigalugit ingerlanneqarlutik. Kommunit aaqqissuussinermit sularinnittarnerisa atuutsilernerup nalaani nuna tamakkerlugu ukiumut sulisussat ataatsimut inuit 2,5-3-llu akornanniinnissaattut nalilerneqarpoq. Ukiuni tulluini ukiumut sulisut 0,5-1,0-p missaaniilersimapput, ukiumi kingullermi 1,0-1,5-imut amerleriarsimallutik, tassanngalu allaffissornerunermik suliaq ingerlalersimalluni.

Inatsisissatut siunnersuut tunngaviumik aningaasartuutit amerlassusaannik imaluunniit aaqqissuussamik ingerlatsinermit allannguissanngilaq. Inatsisissatut siunnersuut taamaammat maanna aaqqissuussinermit sanilliullugu pisortanut annerusumik aningaasartuutaalernerunissaa allaffissornikkulluunniit sulisitsinerulernissaa naatsorsuutigineqanngilaq.

4. Inuussutissarsiuteqartunut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kinguneqaatit

Inatsisissatut siunnersuut inuussutissarsiortut aningaasaqarnerannut imaluunniit allaffissornerannut malunnartumik kinguneqarunnaangitsoq naliliisoqarpoq.

5. Avatangiisinut, pinngortitamut inuillu peqqissuunissaannut kinguneqaatit

Siunnersuut avatangiisinut pinngortitamullu kinguneqaateqartussaangitsutut naatsorsuutigineqarpoq.

6. Inuit pisinnaatitaaffii aamma innuttaasunut kinguneqaatit

Inatsisip qimmiutillit qitsuutillillu akisussaaffiisa erseqqissaavigineqarneri qulakkeertussaavai, taamaalilluni taakku uumasuutaasa eqqortumik akiuussusersorneqarneri, nalunaaqutsersorneqarneri nalunaarsorneqarnerilu pisinnaalissapput. Inatsisissatut siunnersuut innuttaasunit sulii malinneqartussaataaavoq, tassani qitsuuteqarnermut piumasaqaatit qimmiuteqarnermut sanilliullutik immikkut ittumik piumasaqaatitaqarput. Uumasut nuunneqarneri allanngortoqarnerilu pillugit nalunaarutit ulluni 14-inik immikkut ittumik piffissaliussalerneqarneri aamma atuutilissaaq, tassani uumasuutillip allaffissornermik suliaqalaartariaqarneranik piumasaqaatitaqarpoq. Qaasuttunik qimmiutilinnut inatsit qimmeqarnissamik akuersissummik qinnuteqarnermik aamma qimmiutit atugassarititaasa malinneqarnissaannik piumasaqaatitaqassaaq.

Taakku saniatigut inatsisissatut siunnersuummi aalajangerneqarpoq kommunalbestyrelsit aalajangingaat pillugit naammagittaalliutit sulianik kinguartitsinermik kinguneqassanngitsut. Tamatuma malitsigisaa aalajangiinerit, assersuutigalugu qimmit pituussaaqqasut tiguneqarneri, peqqussutit inerteqqutilluunniit imaluunniit qimminik malittarisassanik unioqquutisilluni qimmerineqartunik toqutsinissat pillugit aalajangiinerit, piaartumik suliarineqarsinnaapput, naak aalajangiineq pillugu naammagittaalliortoqaraluartoq. Tunuliaqutaasoq tassaavoq tamat isumannaatsuunissaat, uumasut illersorneqarnissaat kiisalu malittarisassanik pitsaasumik atuutsitsinissaaq. § 16 malillugu qimminik navianartunik toqutsinermut tunngatillugu aalajangiinerit tunngaviatigut kinguartitsinermik nassataqartarput, taamaalilluni naammagittaalliummik suliarinnittup qimmip qanoq navianartiginera pillugu immikkut nalilersornissaa misilissinnaallugu. Tamatuma malitsigaa innuttaasoq pisut ilaanni naammagittaalliuteqarnikkut aningaasatigut imaluunniit annaasaqavinnermik pitsaaliuinissamut periarfissaqartannginneranik, matumanilu uumasumik tigusiniarneq, allamut nalunaarsornera toqutsinerluunniit, piginnittorlu naammagittaalliummik suliarinnilluni naammassinnginnerani aningaasartuutunik akiligassinneqarluni.

Inuit pisinnaatitaaffii eqqarsaatigalugit inatsisissatut siunnersuut nakkutilliisutut oqartussat inuit pigisaannut eqqartuussivitsigut akuersissummik peqanngikkaluarlutik isersinnaanerinit aalajangersakkanik imaqarpoq. Taama akuliunneq uumasut atugarissaarnissaannik aamma inuit peqqissuunissaannik qulakkeerinninniarluni pisariaqartutut aamma pissusissamisoortutut nalilerneqarpoq, tassami inatsit naapertorlugu aalajangiinissamut paasissutissanik pissarsiniarnissamut taakku taamaallaat atorineqartarmata. Qimmit aalajangersimasut aamma

uumasut qaasuttut toqunneqarnissaannik aalajangersakkat piginnittussaataitanermut ataqqinnilluni ilusilersorneqarput, tassami erngertumik atuutilersumik pisarialimmillu navianartorsiortoqarsimatinnagu pisariaqartumik naammagittaalliuuteqarsinnaanermut periarfissat ilanngunneqarnikuupput.

Tassunga uiggiullugu nassuiaatigineqarpoq inatsisissatut siunnersuut malillugu qimminik angalaannartunik taarsiiviginertaqanngitsumik toqutsisinnaaneq taamaallaat qimmip tigussaasumik navianartorsiortsinerinnaani pisuni pisinnaammat. Inatsisartut Ombudsmandiata suliasami 2007-meersumi qimminik angalaannartunik taarsiiviginertaqanngitsumik toqutsinerit pillugit malittarisassat nassuiarsimavai, aamma qimmit angalaannartut inunnut uumasunullu allanut navianaateqartut kisimik piginnittumut taarsiinertaqanngitsumik toqunneqarsinnaasut aalajangersarlugu.

Tunngaviusumik inatsimmi § 73 malillugu piginnittussaataitanermut akulerunneq aallaaviatigut taarsiinermik kinguneqartarpoq. Tamannali avaqqutaarneqarsinnaavoq, akuliunneq navianartumik pitsaaliuineramik aallaaveqarpat. Ombudsmandip tamanna tunuliaqutaralugu tunngaviliuppaa taarsiinertaqanngitsumik toqutsineq taamaallaat pisinnaasoq qimmeq pituttaanngitsoq sorraatsumik pissuseqarpat imaluunniit qimmeqatigiinni pituttaanngitsuni saassussiniartutut pissuseqarpat. Qimmit eqqissisimarpasittut imaaliallaannaq toqunneqarsinnaanngillat.

Ombudsmandip aalajangiinera qimuttunik qimmeqarneq aamma qimmeqarneq qitsuuteqarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaannik 2009-imi allannguineramik kinguneqarpoq, Qimmit qimuttut kiisalu qimmeqarneq qitsuuteqarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaata allanngortinnissaanut Inatsisartut inatsisaat nr. 28. 18. november 2009-meersoq takuuk, tassani ima aalajangersaasoqarpoq:

§ 9, imm. 3, oqaaseqatigiit siulliit:

“Qimmit tavaannartut, allanik piviusumik navianartorsiortitsisut, piginnittumut taarsiiffiginninnissamut akisussaaffilerneqanngitsumik toqunneqarsinnaapput.”

7. Sunniutissat allat pingaarutillit

Inatsisissatut siunnersuut nappaatit tunillaassortut aamma qimmit qaasuttut eqaannerusumik nakkutigineqarnerisa kingunerisaanik inuit peqqissusaannik pitsanngorsaassasoq aamma tamat ornittagaanni toqqissisimatitsissasoq naatsorsuutigineqarpoq. Aaqqissuussaasumik nalunaarsuineq aamma qimminik qitsunnillu akiuussutissamik kapuuineq perlerornerup siammatsaalineqarnerani aamma nappaatip sukkasuumik siaruaatinnginnissaanik qulakkeerinninnerit atortuupput qitiulluinnartut.

8. Oqartussaasunut kattuffinnullu il.il. tusarniaaneq

Siunnersuummi aalajangersakkanut ataasiakkaanut nassuiaatit*§ 1-imut*

Qimmeqarnek qitsuuteqarnerlu sunilluunniit, taakku inuussutissarsiorluni imaluunniit inuussutissarsiorani atorneqarlutik uumasuutigineqarnerinut Inatsisartut inatsisaata atuuffissaa aalajangersarpai. Taamaalilluni qimmit suulluunniit pineqarput, matumani kalaallit qimmiat qimuttoq inatsisissatut siunnersuutip § 2-ani oqaasertalersorneqartoq, ilanngullugu.

Inatsisartut inatsisaata qimmit qimuttoqatigiit, qimminik qimuttoqarfimmiittut, suulluunniit taamaalilluni ilannguppai, tassa qimmit qimuttoqatigiit angisuut aamma qimmit qimuttoqatigiit ikittunnguit, ataaseq imaluunniit marluk ilaapput. Qimmit qimuttoqarfimmi najugallit qimminik qimuttunik qimuttutut aamma ilaqutariittut uumasuutitut, siornatigut uumasuutitut taaneqartartunik, qimmeqartarneri akulikilliarporput, taamaattumik Inatsisartut inatsisaata uuma inuussutissarsiutigalugu aamma inuussutissarsiutiginaagu qimminik qimuttuuteqarnerit ilanngunnikuuvai.

Qitsuit Kalaallit Nunaanni tamarmi amerliarporput aamma qimminik qimuttoqarfinni, taamaattumik Inatsisartut inatsisaata aalajangersagartaanni qitsuuteqarnek pillugu aalajangersagartai qimminik qimuttoqarfiit iluini aamma taakku avataanni uumasunut atuupput. Qitsuuteqarnek nalinginnaasumik inuussutissarsiuuteqarnermut atorneqarnek ajorpoq, inatsimmili qitsuit inuussutissarsiuuteqarnermut atorneqarsinnaaneri aamma ilanngunneqarlutik. Inatsisartut inatsisaani qitsunnik katsorsaasarnermut amerlanngitsunik aalajangersagaqarpoq, taakkumi uumasut illersorneqarnissaat pillugit Inatsisartut inatsisaannik tapertaqartinneqartarmata.

§ 2-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami oqaatsit Inatsisartut inatsisaanni atorneqartut nassuiaasersorneqarput.

Nr. 1)-mut

'Qimminik qimuttoqarfik' oqartarnermik nassuiaat. Qimminik qimuttoqarfik nunap assinga atorlugu aalajangersagartaqarpoq ima "Qimminik qimuttoqarfik avannarpasissutsip 66-p avannaanit aamma kangisissutsip 44-p kitaaniippoq, taamaattorli tassani Kommune Kujalleq ilaanngilaq".

Inatsisartut inatsisaanni atuuttumi qimminik qimuttoqarfik nutaamik ima oqaasertalerneqarpoq:

Inatsimmi uani qimminik qimuttoqarfiusutut paasineqassapput Sisimiut Kommunianniit, Kangerlussuarmiit avannamut Qaanaap Kommunia, Nuna Eqqissisimatitaaq kiisalu Ittoqqortoormiit Kommuneat aamma Ammassaliup Kommunia ilanngullugit."

Inatsisissatut siunnersuummi qimminik qimuttoqarfiit siusinnerusukkut taaneqartut nassuiaataat ataannassapput. Nunap assinganik oqaasertat allannguuteqannginnissaat siunertaavoq, taamaattorli siornatigut kommuniúsímasut oqaasertai nunap sumiinneranik taaguusersuilluni taarserneqassapput aamma ullutsinnut tulluusarlugit allaffissornikkut killilersorneqassallutik. Kommunit aaqqissuuteqqinnerisa malitsigisaanik tamanna pisariaqarsimavoq taamaalillunilu kommunit siornatigut immikkoornerisa atorunnaarneri innersuussutigineqarlutik. Allorniusaq sanimukartoq aamma allorniusaq ammukartoq atorlugit killilersuineq taamaalilluni teknikkikkut nutarterineruvoq maanngamullu eqqornerusumik killilersuinerulluni. Qimminik qimuttoqarfiit amerlassusaat ileqqusoq allanngortinniarneqanngillat.

Nr. 2)-mut

"Qimmeq" pillugu nassuiaat

Canis familiaris ima paasineqassaaq qimmeq nujuillisagaq, qimmeqatigiinni immikkuullarissaq. Nassuiaammi ilaatinneqarput qimmit assigiinngitsut tamarmik, matumanilu qimmit akusat qimmillu akusaanngitsunik aalajangersimasumik kinguaassiortitat kiisalu aalajangersimanngitsumik kinguaassiortitat, uumasuutitut, atugassiatut, pigaartutut imaluunniit qimuttutut qimmiugaluarpát.

Taamaammat apeqqutaanngilaq qimmeq kinguaariiaanút nalunaarsorsimaffimmi nalunaarsorsimanersaq imaluunniit qimmeqatigiinnut aalajangersimasunút immikkut ittunút píumasaqaatinik naammassinissimanersaq. Suunerinut nassuiaataat uumasunút tunngassuteqarput kinguaassioortinneri imaluunniit sumut atornerinut attuumassuteqaratik.

Qimminut nassuiaammi taamaalillutik ilaanngillat amaqqut, amaqqunik qimminillu akusat imaluunniit soorlu teriannissat assigisaallu. Uumasut taakku qimminut taaguutínut ilaanngillat, isikkumikkut píssutsimikkulluunniit qimminut eqqaanaraluarpataluunniit. Uumasup artitút sumiinneranút nalornisoqartillugu oqartussat suliaqartunik nalilíísisísinnaapput, matumanilu uumasut nakorsaasa imaluunniit uumasut sannaannik misíssúsítsínerít.

Nr. 2-mi nassuiaat artínut tunngavíusumik nassuiaataavoq, tassánílu qimmit tamarmik ínatsímí paasineqarneratút ílaasút píneqarlutík. Nr. 3-míli aalajangersarneqarput qimmit ataanni immikkut ittut – kalaallit qimmiat qimuttut – taannalu immikkut ínatsíseqartínneqarlúnílu immikkut píumasaqaatítaqarpoq. Kalaallit qimmiat qimuttoq tassaajuannanngílaq nr. 2 malíllugu qimmeq, qimmíli tamarmik nr. 2 malíllugu kalaallit qimmiattut qimuttutut ísígíneqarsínnaanngíllat.

Nr. 3)-mut

Oqaatsíp "kalaallit qimmiat qimuttoq"-p nassuiaataa:

Inatsisartut inatsisaanni uani oqaaseq tassaatinneqarpoq kalaallit qimmiat qimuttoq. Qimmeq kalaallit qimmiattut qimuttutut taamaalilluni isigineqalertarpoq qimminik qimuttoqarfimmi kalaallit qimmiisa qimuttut akornanni pinngoraangami, aamma kalaallit qimmiattut qimuttutut nalorsigineqarani pinngoraangami. Qimmit allat qimmitut qimuttutut taaneqartut tassaapput, Siberian Husky aamma Alaskan Malamut, taakku oqaasertaliussat avataanut taamaalillutik inissinneqassapput. Qimmit qimuttut Kalaallit Nunaanneersuunngitsut, soorlu Islandimeersut, Norgemeersut Canadameersulluunniit oqaasertanut taakkununga ilaapput.

Nuna tamakkerlugu, pisortatigoortumik kalaallit qimmiat qimuttoq pillugu qimmeqatigiit taakku pillugit aalajangersimasumik massakut oqaasertalersuisoqarnikuunngilaq. Taamaattumik isikkuinnai pillugit arlaannaanulluunniit attuumassuteqanngitsumik qimmip qimmeqatigiinnut sorlernut ilaananerik aalajangersaanissaq periarfissaqanngilaq. Kalaallit qimmiata qimuttup sananeqaataa misissorneqareerluni qanoq isikkoqarnersoq paasineqareeraluartoq aamma qimmeqatigiit qimmeqatigiinnit allanit sananeqaatimikkut erseqqilluinnartumik allaanerusut sananeqaatsinik misissuisarneq ullutsinni suliasatigut atorneqarsinnaanngilaq aamma allaffissorluni aqutsinermi atortutut nalinginnartut atorneqarsinnaanngilaq.

Kommunalbestyrelsip sulisuisa qimmit qimuttut siullermeerlutik akiuussutissanik kapuuinerminni nalunaaqutsersoraangatsigit, qimmip nuna tamakkerlugu paasissutissiivianut kalaallit qimmiattut qimuttutut tunngaviusumik iluatsillugu nalunaarsorneqartarpoq. Nalunaarsuineri qimmip qimmeqatigiinnut sorlernut atanerik aalajangiisoqarneq ajorpoq, qimmeqatigiinnilli allaffissornikkut nalunaarsuineri ilaasutut nalunaarsorneqaannartarluni. Qimmeq kalaallit qimmiatut qimuttutut nalornisoqalissagaluarpat malittarisassat § 6-imiittut malillugit suliaq suliarineqassaaq.

Qimmeqatigiinnut akisussaaffik najukkami oqartussaniinnera, qimuttunik qimmeqarfimmi ulluinnarni najukkami ilisimasaqarneri misilittagaqarnerilu, eqqarsaatigalugit suleriaaseq taanna inerisarneqarpoq.

Nr. 4)-mut

Oqaatsip "qimmip qaasuttup" nassuiarneqarnera:

- a) Qimmeq kiisortoq. Qimmit kiisortut tassaatinneqarput qimmit qaasuttumik pissusissamisuunngitsumik pissusillit imaluunniit naatsorsorneqarsinnaanngitsumik pissuseqartutut isikkullit.
- b) Qimmeq inummik uumasumilluunniit innarliilluni kiisisimasoq.
- c) Qimmeq, nammineq pissusilersornermigut imaluunniit inuttami pissusilersorneratigut avatangiisimini ersiortitsilersinnaasoq.

Inatsisartut inatsisaanni uani oqaaseq "qaasuttoq", siornatigut atorneqartartumut "kiisortumut" taarsiullugu, atorneqarpoq. Oqaatsip allannguiffigineqarnerani qimmit qaasuttumik pissusissamisuunngitsumik pissusilersortut amerlineqarnissaat siunertaavoq, taamaalilluni

qimmit qaasuttut tamarmik inerteqqummi ilaalersinnaalissapput. Qimmit pissusissamisuunngitsumik saassussinermik aamma paanninnermik pissusilersortartut nunani tamalaani ukiuni kingullerni ineriartorneri malillugit oqaatsit atorneqartut qimmit qaasuttut aamma saassussiumatuut atorneqalerput, taamaalilluni qimmimut "kiisortumut" oqaaseq atorneqartartoq nunat arlallit inatsisaanni allanngortinneqartarpoq, qimmip nalinginnaasuunngitsumik qaasuttuuneranik saassussiumatuujuneranillu samminnittoqartalerluni, aamma tamatuma kingorna qimmeq "qaasuttutut" taaguuserneqartalerpoq.

Oqaaseq taanna Kalaallit Nunaanni ilisimaneqarluartuuvoq aamma pisortat aqutsinerini ilanngunneqarnikuulluni, pingaartumik kalaallit qimmii qimuttut pineqartillugit. Taamaattumik oqaaseq "qaasuttoq" oqaatsit taassumunnga assingusut sakkukinnerilli atorneqartarnissaannut toqqortaatigissallugu pissusissamisoortuuvoq qimmip saassussiumatuutut pissusilersorluni nassuiarnissaanut paasinninnissamut iluaqusiullugu aalajangersakkap taassuma iluani erseqqissaatitut atorneqarsinnaalluni.

§ 2, imm.1 nr. 4-mi malittarisassaq naapertorlugu qimmeq qaasuttutut taaneqarsinnaalissaaq taassuma pissusilersornera nalinginnaasuunngitsumik navianartuuppat imaluunniit naatsorsuutigisinnaanngisamik pissusilersortutut taaneqarsinnaappat. Inunnik uumasunillu peqquutissaqanngitsumik arlaleriarlutik kiiseriartartut pingaartumik matumani pineqarput. Kiisineq aamma ajoqusiilluni kiisineq erseqqilluinnartumik immikkoortinneqassapput. Qimmit qimuttut nalinginnaasumik eqimasunngorlutik ataatsimoortinneqartartut eqimattatut pissusilersortarput ittoquteqarneq ningioquteqarnerlu malillugit imminnut aaqqissuuttaramik tamannalu pissaaniullutik paasarnerinut ilaasarpoq. Eqimasut pissusaannut ilaasoq tassaavoq arnavissap piaqqisimasup piaqqani illersorsinnaasarpai aamma illersuinermini qimmip allap piarai nammineq piaqqaminut qanillivallaarsimatillugit uiartorlugit toqussinnaasarpai imaluunniit qimmit qimuttut inersimasut allat arnavissap piaqqiffianut qaninngoortut kiisinnaasarpai.

Pissuserineqartartut allat aallaavigalugit nassuiaatit aalajangersakkami piumasaqaataavoq nalilersuineq immikkut misissuinikkut, pisunik nassuiaanikkut, ilisimasallit pissutsinik nalilersuisartunit naliliinermik tunngaveqarput.

Taamaattumik pissusilersuut nalinginnaanngitsumik qanorilinerani navianartuunersoq nalilersuineri killeqaqqissaartariaqarpoq, aamma pisunut assigiinngitsunut pissutsinullu ataneqartillugu nalilersuisoqartassalluni. § 16 imm. 2 naapertorlugu oqartussap qimmeq qaasuttutut nalilersimappagu qimmeq toqunneqassaaq. Ataasiaannartumik pisoqarpat tamanna qimmimik "navianartutut" taaneqarnissaanut naammappoq, pisoq sakkortuppat, aammali uteqqiattumik pisoqartarnera naliliinermut ikorfartuutaalluni.

Aalajangersakkami qimmit pineqartut tassaapput sorraatsumik sakkortuumik piviusumik pissuseqalernissaannut ilippanaatillit, pisunili tatineqarlutik pissusissamisut iliortuunngitsut imaluunniit aarlerisaareqqaarlutik nalinginnartut pissusillit pineqaratik.

Nr. 4, litra a-mut)

Taaguut *“kiisortoq”* ima paasineqassaaq iliuutsit nalilersorneranni tigussaasoq, ilisarnaatituunngitsoq qimminut sorlernut ilaaneranut, angissusaanut isikkuanullu tunnganngitsoq.

Qimmip iliuuseqarnerani aalajangiisuusut tassaapput:

- 1) nalinginnaanngitsumik qaasuttut, imaluunniit
- 2) qimmeq naatsorsoruminaatsutut pissuseqartutut isigineqalernera.

Tunngaviit taakku marluk qimmip iliuusiviinik qisuariartarneranillu tunngavinnik nalilersuineramik aallaaveqassapput.

Oqartariaatsimi *“Nalinginnaanngitsumik navianartumik pissusilik”* tassaatinneqarportaaq qimmip pisumi assingusumi naatsorsuutaasumik pissuseqarnissaanik allaanerusumik pissuseqartoq.

Takussutissat attuumassutillit tassaasinnaapput:

- utikattumik imaluunniit sakkortuumik sorraatsumik pissuseqarnermik takussutissat (qatimaannerit, kigutini nuisillugit, kamannerit)
- iliuuseqarnek suneqanngikkaluarluni, imaluunniit pissutsinut naapertuutinngitsumik qisuariartarnek
- piginnittoq akulerukkaluartoq sorraatsumik pissuseqarnerminik unitsitsisinnaanngitsoq

Naliliineq tigussaasunik tunngaveqassaaq pisunillu aallaaveqassalluni, tassami qimmeq pisuni ataasiakkaani navianartutut qisuariaateqarsinnaavoq *“nalinginnaanngitsumik”* naviananngikkaluarluni.

Oqaaseq *“naatsorsuutigineqarsinnaanngitsumik”* ataatsimut katillugit taaguutigineqarpoq qimmillu pissusai uku takussaappata:

- naatsorsuutigineqarsinnaanngitsoq
- allanngorartoq
- nalorninangitsumik aarlerisaareqqaarani
- tassangaannartunik nassuiaruminaatsumillu qisuariartarnerit atugaralugit

Tamatumani qimmit ilaatinneqarsinnaasut tassaasinnaapput eqqissisimariarlutik sukkaannaq sorraallisartut, aallartissutaasumik ersarissumik susoqanngikkaluartoq sorraatsumik qisuariartartut imaluunniit iliuusaatigut takuneqarsinnaasut imminnut aqussinnaanngitsutut.

Uani aalajangiisuussaaq qimmip pissusaa malillugu naatsorsuutigineqarsinnaanngitsoq, imaluunniit ima aqinneqarsinnaanani avatangiisini nalinginnaasuni isumannaatsumik pissuseqarsinnaanani.

Nr. 4, litra b-mut)

Litra b-mi siunertarineqarpoq pisut nassuiassallugit qimmip iliuuseqarfiani ima sakkortutigisimappat navianarsimatigippalluunniit, qimmeq navianartutut isigineqartariaqarluni iliuusai sinneri apeqqutaatinnagit. Aalajangersagaq pisunut qimmip suneqarani saassussinerani ajoqusiinermik kinguneqartumik imaluunniit sorraatsumik pissuseqarneranut sammitinneqarpoq.

Aalajangersagaq atorneqarsinnaanngilaq kiisinernut minnernut, pinnguarnermut atatillugu pisunut, pisuni paamisaarneqarluni ersarissumik paasinartumillu qisuariarnerani imaluunniit pisuni qimmip immnut illersorniarluni imaluunniit inuttani illersorniarlugu iliuuseqarnerani.

Pisut apeqqutaatillugit taamatut pisut taamaattoq aalajangersakkami litra a imaluunniit c-mut ilaasinnaapput.

Tamatumani oqartussat litra b malillugu naliliinerat tigussaasumit tunngaveqassaaq pisullu ataatsimut isigalugu naliliinerussalluni, matumanilu uppersaasut nassuiaanerat, ajoqusiinermik uppersaasatit, ilaatigullu qimmip pissusaanik nalilersuineq kiisalu qimmip ajoquserneqartullu imminnut naapinneranni pisunik nalilersuinerit.

Oqaaseq *“kiiserujussuarneq”* ima paasineqassaaq kiisineq timikkut inunni uumasuniluunniit sakkortuumik ajoqusiinermik kinguneqartoq. Oqaatsip makku ilagingajuppaat:

- kiggeq itisooq imaluunniit amermik siitsisoq
- ajoqusernerit uumasut nakorsaannit imaluunniit nakorsamit passussinermik pisariaqartut
- ajoqusiinerit ataavartussanik akornutissarsinermik kinguneqarsinnaasut
- pisuni qimmip saassutani aalaakkeersimappagu issuttuussimappaguluunniit

Ajoquserneq ataasiarluni arlaleriarluniluunniit kiisinnermit pisimappat apeqqutaanngilaq, imaluunniit qimmeq siornatigut sorraatsumik pissuseqarsimappat. Aalajangiisoq tassaavoq ajoqusernerup qanoq ittuunera ajoqusiinermilu sakkortussusaa.

Oqaatsimi *“nammineerluni saassussineq”* pisarpoq qimmeq inummut uumasumulluunniit saassutaanit qunusaarneqaqqaarani, paamisaarneqaqqaarani imaluunniit sunnerneqaqqaarani

nammineerluni saassussippat sorraatsumillu pissuseqarluni. Pisut tulluuttut nalilersuinermini ilaasinnaapput:

- saassunneqartut iliuuseqarsimanersut paamisaaarinerit isigineqarsinnaasunik (ass. aalaakkiinikkut, anniartitsinikkut, qimmip qasuersaartarfianut nerisarfiannulluunniit appakaannikkut)
- qimmeq kinguarternissaminut periarfissaqarsimanersoq
- saassussineq tassannaannaq pisimanersoq saassussinnginneranilu aarlerisaaqqaarani

Aalajangersakkami aamma pisut ilaatinneqartut tassaapput qimmip ungaluukkanit anillariarluni saneqquasunik pangalilluni malersuisaarluni imaluunniit saassussiniarluni uumasunut allanut orniguttaqattaarluni.

Nr. 4-mut, litra c)

Litra c-p siunertaraa pisut nassuiassallugit qimmip – kiisisimagaluarunik saassussimagaluarunilluunniit – pissusaa nammineq inunnut uumasunulluunniit avatangiisianiittunut piviusumik tunngaveqartumillu ersiortitsippat. Aalajangersagaq qimmip pissusaanut aamma pisuni piginnittup qimmimik passussinerata kinguneranik qimmeq navianartutut aqunneqarsinnaanngitsutulluunniit pissuseqartarneranut sammitinneqarpoq.

Nassuiaammi ilaatinneqanngillat qilunnerit imaluunniit sivikitsukullammik tassannaannartumik qisuariarnerit, imaluunniit pisuni ersiorneq taamaallaat tunngavissaqarani avatangiisini toqqissisimannginnermik pissuteqartoq. Taamatuttaaq aalajangersagaq aamma atuutinngilaq qimmip pisuni paasinartumik illersuilluni qisuariarnerani, soorlu takornartaq illup pigisap eqqaanut assigisaanulluunniit pigaangat.

Suleriaaseq oqartussat litra c malillugu naliliinerat tigussaasunik ataatsimullu makkuninnga tunngaveqaaqqajussaaq:

- pisut ingerlarnat kiisalu utikassimappata
- takunnissimasut nassuiaataat uppersaasarsuinerlu
- qimmip nalinginnaasumik pissusai
- piginnittup passussinera naalakkiisinaaneralu

Aalajangersakkakkut pisuni qimmip saassussinngikkaluarluni qimmilli imaluunniit piginnittuata pissusaa pisunut navianartunut pisoqartitsisinaaneranik tunngavissalimmik aarlerinartorsiortitsippata.

Qimmip nammineq pissusilersornermini ersiortitsineranut nalilersuinermini pissutsit makku ilaatinneqarsinnaapput:

- ataavartumik sakkortuumilluunniit saneqquttunut qatimaanneq, uiannisaarinerit kamannerilluunniit
- timaatigut takuneqarsinnaasumik sorraatsoq, soorlu qerattarluni, nakkussilluni, qatigammini meqquni tikkortillugit imaluunniit siumut pisseqattaarluni
- pisut utikattut, qimmip inunnik uumasunilluunniit sorraatsumik pissuseqarluni orniguttarluni malersuisarluniluunniit
- piginnittuata qimmeq qammarlugu imaluunniit pissusaanik unitsitsiniarluni aggeqqusisarnernik qisuariaateqanngippat

Qimmip tigussaasunik ajoqusiisimanissaa piumasaqaataanngilaq. Aalajangiisoq tassaassaaq qimmip pissusaa ersiortitsinermik pilersitsisinnaasutut isigineqarpat.

Aalajangersakkami pisut ilaatinneqartut tassaapput piginnittup pissusilersortarnera qimmimik navianartutut pissuseqalerneranik kinguneqartarluni. Assersuutigalugu pisut imaassinnaapput ima pisoqarpat:

- piginnittup qimmini tamat tikissinnaasaanni naammattumik aqussinnaanngikkuniuk,
- qimmeq pituutaqartinneqarfissaani imaluunniit pituutaqarnissaanik naatsorsuutaasuni pituutaqanngippat
- piginnittup qimmeq sorraatsumik pissuseqarnissaanik kajumissaartarpagu akuerippaguluunniit, soorlu qimmip ungalunut saneqquttunulluunniit "kamattarnissaanik sungiusarpagu"
- piginnittoq pisuni qimmip ersarissumik uiannisaarisutut pissuseqarfiani akulerunneq ajorpat

Uani qimmip nammineq pissusaa eqqartorneqanngilaq, kisianni qimmip piginnittullu pissusaat ataatsimoortillugit navianartunik pisoqartitsilersinnaalluni.

Nr. 5)-mut

"Ajoqusiilluni kiisineq" pillugu nassuiaat: Ikit, ataatsimik arlalinnilluunniit makkunaannga ilisarnaatillit:

- a) Ikit ammip iluanut itisuumik imaluunniit nukiit ameraasartai ilummut ikilerlugit arlalinnik qaartitsisimasut, tassami arlaleriarluni kiitinnerup allatullu sakkortuumik pissusilersorfigineqarnerup kingorna ikit ersittumik takuneqarsinnaalersimassapput
- b) kilernerimi siissineq ammip ataani aamma nukinni.
- c) kiisinikkut ajoqusiinerit, neqimik annaasaqarnermik kinguneqartut annikitsuinnarmik ajoqusiinerit pinnagit.
- d) kiisinerit toqumik kinguneqartut.

Kiiserujussuarneq pillugu nassuiaatip siunertaraa kiisinerit assigiinngitsut ersarissumik killilernissaannut aalajangiinissaaq, tassani ima sakkortutigalutik inatsimmi kiiserujussuarnernut attuumassutilimmik inatsisitigut immikkut sunniutaannik

kinguneqartussanik. Aalajangersakkami qulakkeerniarneqarpoq oqartussat akornanni assigniisaartumik nalilersuisarnissaq, kiisalu ajoqusiineq kiisinerinik nalinginnaasunik minnernilluunniit annerusumik kiisinerunersoq nalilerniarlugu ersarissaaneq.

Ajoqusiineq pillugu kiiserujussuarnertut nalilernerani ikip annertussusaa, itissusaa qanorlu ittuunera pillugit nalilersuisoqassaaq. Ajoquserneq ataasiarluni arlaleriarluniluunniit kiisinermit pisimappat apeqqutaanngilaq, imaluunniit qimmeq siornatigut sorraatsumik pissuseqarsimappat. Aalajangiisoq tassaavoq ajoqusernerup sakkortussusaa, pisut ingerlaarnerat pinnagu.

Nassuiaammi kimillannerit amiakatsilisimanerilluunniit ilaatinneqanngillat, ataasiakkaanik itinngitsunik ameq pitarlugu kiisinerit imaluunniit ajoqusernerit annikinnerpaamik passunneqartariaqartut kiisalu ataavartussanik qileroqartitsisussaangitsut timikkulluunniit ataavartussanik ajoqusiinerunngitsut.

Ajoqusernerit taama ittut allanut pisunut ataneqartillugit soqutiginaateqarsinnaapput, nassuiaanerli taanna malillugu kiiserujussuarnertut taaneqarsinnaanatik.

Tamatumani oqartussat nalilersussavaat nakorsat imaluunniit uumasut nakorsaannit uppersaasarsuinikkut, assinik ilanngussinikkut, ajoqusernerup qanoq annertutiginera ititigineralu nassuiarlugit ilaatigullu suliaqartunit oqaaseqaateqartitsinikkut. Nalilersuineq nakorsanit nalilersuinerimik ilaqassaaq "kiiserujussuarneq" pillugu nassuiaammut taama taaneqarnissaanut ersiutininik piumasaqaatinik tunngaveqassalluni. Sakkortuumik kiisinerit pisumut tamatigut attuumassuteqartillugit isigineqartassapput, § 16 imm. 3-mi nassuiaatit takukkit, aamma uumasunut nakorsaqaarfik sakkortuumik kiisisoqartillugu inaarutaasumik aalajangiisussaavoq.

Nr. 5, litra a-mut)

Nassuiaammi tassani ilaatinneqarput qimmit kigutaasa amermik ima sakkortutigisumik ajoqusiisimanerat makku ilaassallutik:

- ikit itisuut ammalortut ammip ataani imaluunniit nukinni
- arlaleriarluni kiisisimanermik ersiutit
- amermik nukinnillu ajoqusiinerit, sakkortuumik kiisinermit takutitsisut

Kiisinerit itissusaat, amerlassusaat sakkortussusaallu pingaartinneqarput. Qaasiortumik itinngitsumik kiisinermit kilernerit ameq pitarnagu kiisinerit aalajangersakkamit ilaatinneqanngillat.

Nr. 5, litra b-mut)

Tassani ilaatinneqarput ajoqusernerit, qimmip kiisineri ima kinguneqarsimappat:

- timip ipiutaasartaanik siissisimappat qartoraasimappalluunniit
- ammip nukiilluunniit ilaannit qartoraatitsippat
- ajoqusiinerit pigajuttarput qimmit saassutatik aalaakkerlugit issuttuukkaagatigit

Nr. 5-mut, litra c)

Uani isiginiarneqarput timip ipiutaasaanik annaasaqarnermik kinguneqartoq, makku apeqqutaatinnagit:

- timip pisataanik toqqaannartumik ilanngarsilluni kiisineq
- timip ipiutaasartaanik aserueq
- kiisinerup kingorna timip ipiutaasartaanik nakorsamit pilataanikkut peersinerit

Annikitsuinnarmik timip ipiutaasartaanik annaasaqarnek aalajangersakkami ilaatinneqanngilaq. Timip ipiutaasartaanik minnernik ersarissunillu aallaaviatut ilaatinneqassapput. Amermik ilanngaaneq sakkortuumik kiisinertut ilisarnarnerpaatut isigineqarpoq, tassa taassuma takutikkamiuk sakkortuumik sorraatsumillu kiisisoqarsimanera.

Nr. 5, litra d-mut)

Manna nassuiaat kiisinerit uumasumut inummulluunniit toqqaannartumik toqqaannangitsumilluunniit toqumik kinguneqartitsisumut tamanut tunnganngilaq. Uku apeqqutaatinnagit:

- ingerlaannartumik kingusinnerusukkulluunniit toqusoqarnersoq
- aakilliorneq, aseruuttoorneq, tupaqqaneq allatigulluunniit ajoquteqarneq pissutigalugu toqusoqarnersoq

Toqussutaasussamik kiisineq ajoqusiilluni kiisinerit sakkortunersaraat taamaattumillu piumasaqaatitaqanngitsumik ilaalluni.

Nr. 6)-mut

"Nuussineq"-up eqqornerusumik nassuiarneqarnerani utaqqiisaagallartumik aamma sivikitsumik aqqusaarluni uninnganermut taamaallaat atorneqartarpoq. Angalalluni pisarialimmik uninngagallarnek piffissami killilimmi nuussisoqartarpoq. Qimminik qimuttoqarfiup iluani silataanilu sivilunerusumik uninnganissaq taamaattumik nuussinertut isigineqarsinnaassanngilaq.

Oqaaseq § 6 imm. 2-mut atatillugu atorneqartassaaq, tassani qimmit qimuttut qimminik qimuttoqarfimmit anninneqarsimasut eqquteqqeqqusaassanngitsut aalajangersagaqarpoq. Oqaasertaliussat naapertorlugit qimmeqarfiup avataani qimminik uninngatitsineq inatsisit malillugit nuussinermut taamaallaat atorneqartassasoq erseqqissaasoqarpoq, taannali qimmeqarfimmit annissinertut isigineqassanngilaq. Qimmip qimuttup qimminik qimittoqarfik avaqqullugu qimmuttunik qimmeqarfimmut angalanermi qimmeqarfiit taakkua marluusut

akornanni aqqusaaginnarnerani tamanna atuuttarpoq. Pisuni taamaattuni uumasunut nakorsa qarfik nuussinnermut akuersissummik tunniussisinnaavoq.

§ 3-imut

Uumasunut nakorsa qarfiup immikkut ittumik inatsimmi nakkutilliinnermut immikkoortortanut atuuffini naapertorlugu aalajangersaaneq aalajangiutissavaa, taakkunani uumasut nakorsaattut ilinniarsimasoq imaluunniit uumasunik illersuiniartup naliliineranik piumasaqaateqartoqartarmat imaluunniit uumasut pillugit akuulluni iliuuseqarnissamik piumasaqaatitaqartoqaraangat atuuttartussaagami. §§ 6-8-mi allassimasut naapertorlugit kalaallit qimmiata qimuttup killeqarfiit, eqqussorneqarnerisa angallanneqarnerilu eqqarsaatigalugit illersorneqarnerani tamanna atuuttarpoq, § 14-mi allassimasut naapertorlugit uumasunik nuussinnerup nakkutigineqarnerani tamanna atuuttarluni, qimmit qaasussusaannik nalilersuinnermi aamma § 16 imm. 1 aamma 2-mi allassimasut naapertorlugit qimmit taamaattut qimmerineqarnissaannut akuersissutinik nalunaaruteqartarnerit atuuttarlutik kiisalu § 21-mi allassimasut naapertorlugit nappaatinik tunillaassortunik nappaateqartoqarneranik pasitsaassinnermi peqqissusermik nakkutilliinnerup misissugassanillu tigooqqaanerit aallartinneqartassapput.

Soqutigisat malunnaatillit taakku eqqarsaatigalugit aalajangiisinnaatitaaneq qitiusumut, ilinniarsimasunik oqartussa qarfimmuut eqiterlugu inissinneqarnikuuvoq uumasut atugarissaarnissaat qulakkeerniarlugit. Uumasunut nakorsa qarfiup suliani taama ittuni peqqussutit inerteqqutillu nalunaarutigisarsinnaavai, inatsimmi piumasaqaatit pisarialimmik malinneqarnissaat qulakkeerniarlugit.

Imm. 2-imut

Uumasunut nakorsa qarfiup pisinnaatitaaffimmik ilaa tamakkiisorluunniit kommunalbestyrelsimut isumagisassanngortissinnaavai aalajangersagaq taanna naapertorlugu. Uumasut nakorsaata eqqoriaalluni aalajangertussaannnginneranik imaluunniit suliassap sularineqarnissaannut aalajangersimasunik ilitersuuteqarnera pisinnaatitaaffiup tunniunneqarnissaannut tamanna piumasaqaateqarpoq. Uumasunut nakorsa qarfiup ilinniarsimassutsikkut tunngavik piginnassavaa aamma qaqugukkulluunniit pisinnaatitaaffik utertissinnaavaa imaluunniit killilersorsinnaavaa.

§ 4-imut

Imm. 1-imut

Inatsit naapertorlugu kommunalbestyrelsip innuttaasut pisussaaffiitut ileqqoreqqissaarnermullu tunngasut pineqartillugit peqqussutinik inerteqqutinillu nalunaaruteqartussaataitaanerannik aalajangersaasoqarpoq, aamma najukkami suliassatigullu pissusissamisoornerpaamik atuutsitsiniarnermi pisariaqarfiatigut taakku atuutsinneqartassapput. Pisinnaatitsissut § 4 imm. 1-mi aalajangersakkanut

killeqartinneqarpoq, aamma uumasut nakorsaata nalilersuinissaanik tunngaviusumik piunasaqaatitaqarani. § 11, imm. 1 aamma 2 naapertorlugit nalunaaqutsersuinernik, nalunaarsuinernik aamma akiuussusersuinernik nakkutilliinerit assigalugit § 12 naapertorlugu pituffilersuisarneq akornutaasunillu aaqqiissuteqartarnerit, § 13, imm. 1 aamma 2 naapertorlugit uumasunik angalaannartunik tigusiniartarnerit, § 14, imm. 1 aamma 2 naapertorlugit nuussinerit pillugit nalunaaruteqartarnerit kiisalu §§ 17 aamma 19 naapertorlugit qimmit aalajangersimasut inerteqqutaaneri aamma qimminik paatitsisarnerup nalinginnaasumik inerteqqutaanera aalajangersarneqarput.

Kommunalbestyrelsip suliaqarfiup taassuma iluani pisinnaatitaaffiini nammineq aquppai. § 3 naapertorlugu uumasunut nakorsaqaarfiup suliat uumasut nakorsaqaarfiata imaluunniit uumasunik illersuiniarluni nalilersortariallit immikkut ittumik piginnaasaqaarfigisai pillugit aalajangersagaq allanngortinneqanngilaq.

Imm. 2-imut

Suliat qanorittut § 3 naapertorlugu pisinnaatitaaffiit uumasut nakorsaqaarfiata ataaniissanersut nalornisoqartillugu aalajangersagaq naapertorlugu aalajangersaasoqartassaaq. Pisuni taamaattuni naalakkersuisoqarfik suliaqarfimmut akisussaasoq apeqquteqarfigineqarsinnaavoq, tassanngaanniit pisinnaatitaaffiit pillugit inaarutaasumik aalajangiisoqartassammat. Aalajangersakkap taassuma oqartussat taakku marluk pisinnaatitaaffiisa akornanni paaseqatigiinnissap erseqqissuunissaanik, assigiittuunissaanik aamma siumut oqaatigineqarsinnaanissaanik qulakkeerinninnissaq siunertaraa.

§ 5-imut

Imm. 1-imut

Nakkutilliisutut oqartussat §§ 3-mi aamma 4-mi allassimasut naapertorlugit ataatsimoorullugu inatsisitigut pisinnaatitaaffii aalajangersakkap aalajangersarpai. Inatsisip atuuttup § 6-iani aalajangersakkat imarisai siunertaalu assigai aamma nakkutilliisutut oqartussat inatsisip piunasaqaataannik eqaatsumik malinninnissannut tunngaviupput.

Irsinnaaneq eqqartuussivikkut akuersissuteqaqqaarani pisinnaavoq piunasaqaatituaaralu nakkutilliinermut sulisut kinaassutsimut uppersaammik pisortanit tunniunneqarsimasumik takutseqqaarnissaat. Suliniut eqaatsumik akulikitsumillu nakkutilliinissamut tunngaviuvoq, matumani uumasut atugarissaarnissaat peqqissuunissaallu, kinguarsaanerup malitsigisaanik uumasut inuillu ajutooratarsinnaanerini kinguneqarsinnaasut, pillugit suliat pingaartumik ilanngullugit. Irsinnaaneq immiini uppersaammik saqqummiussisoqarnissaanik piunasaqaatitaqarpoq aamma pisarialimmik nakkutilliinerinnarmik suliaqarniarluni taamaallaat atorneqartarsinnaavoq.

Pisortat pigisaannut aamma namminersortut illuutaannut irsinnaaneq aalajangersakkamut ilaapput kiisalu uppersaatatit attuumassuteqartut angallannermilu atorneqartut ilanngullugit

pineqarlutik. Inatsisit malillugit aqutsinermi tunngaviit nalinginnaasut naapertorlugit aalajangersagaq atorpeqartassaaq, matumani pisarialimmik tunngaveqarluni iliuuseqarneq ilanngullugu. Eqqartuussivimmit uppersaateqarani taamaallaat isertoqarsinnaavoq nakkutilliinermik suliaqarneq pisariaqaraangat, aamma sakkukinnerusumik akuliuttoqarsinnaavoq siunertaq anguniarlugu tamanna pisariaqaraangat.

Aalajangersakkami oq. aappaanni allassimavoq isersinnaaneq itigartinneqarpat imaluunniit nakkutilliinerup naammassinissaanut ikiorneqarnissaaq pisariaqarpat politiit noqqaasoqarneratigut nakkutilliisussatut oqartussamut ikiuussinnaasut. Aalajangersakkap siunertaraa nakkutilliisutut oqartussat pissaanermik pinngitsaaliissutinilluunniit atuinissamut nammineerluni tunngavissaqartinnagu imaluunniit eqqissiviilliortoqarnerani navianartorsiortoqarneraniluunniit aalajangersimasumik kinguneqartoqarsinnaatillugu nakkutilliinissamut inatsisitigut pisussaaffimminik naammassinnissinnaanissaa.

Aalajangersagaq politiinut nutaanik pisinnaatitsissusiinissanik imaqqanngilaq. Politiit ikiuunnissaat politiit suliaasaat pillugit inatsisitigut tunngavissaanneereerpoq aqutsinermullu inatsit tunngaviusunut naapertuuppoq, matumani ilanngullugu naapertuutsitsinissamut tunngavik. Taamaattumik politiit taamaallaat nakkutilliinermik oqartussat isersinnaanissaannik nakkutilliinermillu naammassinninnissamut pisariaqartitaannut akuliussinnaapput. Politiit ikiuunnerat assersuutigalugu ininut isersinnaalersitsinerusinnaavoq, sumiiffimmi eqqissiviilliortuersaaneq nakkutilliisutulluunniit sulisunut siorasaaritsaaliinerit.

Matumani piumasaqaataavoq nakkutilliinermik oqartussaasut aallaaviatigut politiinit ikiorneqaratik nakkutilliineq naammassissagaat, taamaallaallu nakkutilliineq allatut naammassineqarsinnaanngippat politiit aggersarneqarnissaat. Nakkutilliinermik oqartussaasut nakkutilliinerup annertussusaanut pisariaqassausaanullu nalilersuinissamut akisussaaffeqarnerat aalajangersakkakut allanngortinneqanngilaq.

Aalajangersagaq inissiap innarlitsaaligassaannginneranut akulerunnermik ilaqarpoq, tak. tunngaviusumik inatsimmi § 72 aamma Europami Inuit Pisinnaatitaaffiini isumaqatigiisummi artikeli 8. Eqqartuussivimmit akuersissuteqarani isersinnaaneq uumasut atugarissaarnissaat peqqissuunissaallu isiginiarlugit nakkutilliinissamut taamaattoq pisariaqartutut pissutsinullu naapertuuttutut isigineqarpoq, ininut uumasut inissisimaffiannut piaartumik isersinnaaneq naalliutsitsinermut tuniluunnermilli pitsaaliuinnermut aalajangiisuusinnaalluni.

§ 6-imut

Kalaallit qimmiata qimuttup, qimmitut namminerlu immikkuullarissumik piginnaasaanik attasiniaarluni, illersorneqarnissaa aalajangersakkap siunertaraa. Kalaallit qimmii qimmit nappataannut avataaneersunut qimminillu allanit kissaatigineqanngitsumik akuneqarnissaminnut aalajangersakkat aqutigalugit illersorneqassapput. Taamaattumik

qimmit qimuttut qimmillu allat sukannersumik avissaaqqatinneqarnissaat attanneqassaaq, § 7-mi aamma § 8-mi erseqqissaassutigineqartut atuunneri minillugit, massakkutuulli immikkoortitsinissamik akusinissamik inerteqqutit piumasaaqatitaasa oqaasertai sakkortusarneqarput.

Imm. 1-imut

Kalaallit qimmiat qimuttoq qimminik qimuttoqarfimmiiginnagusaasoq aalajangersakkap aalajangersarpaa. Inatsisip atuuttup oqaasertalersorneqarnerinut sanilliussinermi "qimmit qimuttoqarfik qimminit qimuttunit immikkoortitaavoq"-p kingorna aalajangersagaq nutaaq erseqqissaanerusoq paatsuugassaanngitsorlu ikkunneqarpoq: kalaallit qimmiat qimuttoq qimmit taamaallaat qimuttoqarfimmeeqqusaavoq taamaalilluni taassuma avataaneqqusaanani. Qimminik qimuttoqarfiit avataanni kalaallit qimmiata qimuttunut paarlaanneqarsinnaasunik qimminit avataaneersunit akusaqalersinnaanera aalajangersakkap pinngitsoortittussaassavaa aamma inatsisinik unioqqutitsilluni qimminik qimuttoqarfimmut eqqusseqqinnermi kalaallit qimmii qimuttut akuneqarsinnaalersinnaasarpud.

Imm. 2-imut

Qimmit qimuttut qimmit qimuttoqarfimmit anninneqarnikut eqquteqqinnissaannut inerteqqutaalluinnartoqartoq aalajangersakkap aalajangersarpaa. Inerteqqut taanna qimmit nappaataannit tunillatseratarsinnaanissaq imaluunniit qimmit qimuttoqarfiup avataani qimmilisoqarnerata kingunerisaanik qimminit allanit akusaqalinnginnissaq pinngitsoortinniarlugit atuutilersinneqarpoq. Inatsisit naapertorlugit aqqusaaginnarneq eqqaassanngikkaani eqquteqqeqqusaannginneq atuuppoq. Qimuttunik qimmeqarfiit marluk akornanni qimmeq qimuttoq angalanermut atasumik qimuttunik qimmeqarfiup avataatigoorluni sivikitsuinnarmik aqqusaarnerani angalaneq taamaallaat atuutissaaq. Qimmeqarfiup avataani uninngaarneq utaqqisaasumik pissaaq aamma aqqusaarluni pisarialimmik uninngagallarnerussalluni. Inatsisit malillugit aqqusaarnissamut uumasut nakorsaqarfianit akuersissummik peqaqqaarnissamik piumasaaqatitaqarpoq. Qimmeqarfiup avataani siviisumik uninnganissaq annissinertut isigineqassaaq, aamma qimmeq tamatuma kingorna eqquteqqeqqusaassanngilaq.

Imm. 3-imut

Aalajangersagaq imm.1-p nanginnerivaa, tassa qimuttunik qimmeqarfik kalaallit qimmiinut qimuttunut taamaallaat atorneqarsinnaavoq, taamaattumik qimmit nunanit allaneersut tassaneeqqusaanngillat. Qimuttunik qimmeqarfiit iluini qimmeqatigiit kissaatiginngisamik akulereeratarsinnaaneri imaluunniit qimmeqatigiinnit nunani allaneersunit nappaatinik tunillaassuisoqaratarsinnaaneranik killilersimaarinninnissaq aalajangersakkap siunertarai. Inerteqqutip taassuma iluani inatsisit malillugit aqqusaarneq imaluunniit inatsisip malittarisassartaani allani allassimasut naapertorlugit qimmit sulinnermi atorneqartartut imaluunniit kiffartuussisartut immikkut akuerisat, uani mininneqassappud.

Imm. 4-imut

Inatsisit malillugit aqqusaarneq imm. 2 aamma 3 naapertorlugit uumasut nakorsa qarfianit akuersissuteqaqqaarluni aallaaviatigut pisinnaasoq aalajangersakkap aalajangersarpaa. Qimmip nalinginnaasumik inigisamiiginnaqqusaannginnera tunuliaqutaralugu qimuttunik qimme qarfiit aqqusaarfigine qarnerini imaluunniit uninngaviginerini allaffissornikkut nakkutilliinissaq siunertaralugu qulakkeerniarneqarpoq, aamma annissiniarluni imaluunniit eqqussiniarluni aqqusaartuusaartoqarnissaa pinngitsoortinniarneqarpoq.

Taamaattorli silamik peqquteqartumik akuersissummik pissarsiniaqqaarnissaq pingaarutilimmik pinngitsoorsinnaasarpoq. Silamik pissuteqartut ima paasineqassapput, silarlorujussuattillugu silalu naatsorsoruminaatsillugu, soorlu anorersuarujussuaq, perluk, sermernaq, pujoq allallu pissutigalugit isumannaatsumik attaveqartoqarsinnaajunnaarluni angallattoqarsinnaajunnaarluni. Pisuni taamaattuni akuersissuteqaqqaarani aqqusaarnissaq aallartinneqarsinnaavoq imaluunniit piviusunngortinneqarsinnaavoq, kisianni tamatumunga akisussaasoq uumasut nakorsa qarfianik peqquteqarani uninganissamik ilisimatitsisussaataavoq. Kalaallit Nunaanni pinngortitap immikkuullarissusaata eqaatsumik pisarialimmillu angallavigineqarsinnaanerani nakkutilliisutut oqartussat akuuteqqaanngikkaluarlugit iliortoqarsinnaanerani tamanna qulakkeerinnittuussaaq.

§ 7-imut

§ 6 imm. 3-mi inerteqqut minillugu aalajangersagaq aalajangersaavoq aamma uumasunik nakorsa qarfiup qimuttunik qimme qarfimmuq qimminik sulineri ator neqartartunik eqqussinissaanik uninngatitsinissaanillu akuersissuteqarnissaanut periarfissippaa. Inuit qimmit qimuttoqarfiup iluani najugallit timimikkut uppersaattalimmik innarluuteqartut qimmimik immikkut ittumik kiffartuussisoqarsinnaanerini, kalaallit qimmiata qimuttup qimmitut sananeqaatai illersorniarlugit imaluunniit qimuttoqarfimmi nappaatinik tunillaassuuttunik illersuiniarluni qulakkeerinninnissaq uani siunertaqarpoq. Aalajangersagaq qimminut kiffartuussisartunut taamaallaat tunngavoq, taakku inunnik timimikkut imaluunniit tarnimikkut innarluutilinnik immikkuullarissunik suliaartussatut sungiusartinneqarsimasarput, aamma qimme qarfimmuq isersinnaaneri arlalinnik piumasaqaatitaqarput kiisalu uumasunut nakorsa qarfiup nakkutigisarpai.

Imm. 1-imut

Qimmip kiffartuussisartup qimminik qimuttoqarfimmiinnissaannut uumasut nakorsa qarfiata akuersissummik tunniussisinnaaneranut piumasaqaatit naammasseqaarneqartussat aalajangersakkap aalajangersarpai. Siullertut qinnuteqartoq uppersaattalimmik innarluuteqarsimassasoq tamatumalu malitsigisaanik uppersaasikkamik pisariaqartitsisuusoq piumasaqaatitut allaqqasoqarpoq. Uppersaateqarnissamik piumasaqaat qinnuteqartup qanorissusaanut kinaassusersiorani uppersaatinik saqqummiussinissaq piumasaqaataavoq, soorlu nakorsatut ilinniarsimasumit uppersaata, immikkut ittumik nakorsat ilinniagallit uppersaalluni atsiukkat imaluunniit

isumaginnittoqarfinnit uppersaasatit. Uppersaasatip innarluut kisiat iluaqusersussanngilaa, aammali innarluutip qimmimik kiffartuussisartumik qanorpiaq pisariaqartitsineranik immikkut ittumik tikkuusisuussalluni. Suliamik aallaavilimmik aamma minitaqarnermut aalajangersakkamik assigiittumik aqutsinermik taakkua qulakkiissavai. Aalajangersakkami nr. 2-mi qimmimut namminermut piumasaqaatit ersipput. Qimmip kinguaassiorsinnaajunnaarsinneqarsimanissaa piumasaqaataavoq, qimmeqatigiit akusaannginnissaat qulakkeerniarlugu.

Taassuma saniatigut qimmeq immikkut ittumik ilinniartinneqarsimasuussaaq, taamaalilluni qinnuteqartoq ikiorlugu aalajangersimasunik suliaqarsinnaalersinneqassaaq. Inatsit naapertorlugu aalajangersakkami nr. 4 aamma 4 malillugu qimmeq qimmitut kiffartuussisartutut oqaasertalersorneqarluni suliaassanik suliarinnittartuunissaa pingaaruteqarlunnartuussaaq.

Imm. 2-imut

Umasut nakorsaqaarfiata qimmimik taassumalu uninnganerani atugassaanik nalilersuinissaminut atugassaannik qinnuteqaatip sunik paasissutissartaqarnissaa aalajangersagaq nassuiaammik imaqarpoq. Qimmip suussusaanik (qimmeq sunarpiaq, suaassusaa, chipnormua) paatsuugassaannigitsumik qulakkeerinnissapput aamma qimmeq sumi najugaqassanersoq kinalu tassunga akisussaaqqassanersoq erseqqissumik allasimasooqassaaq. Paasissutissat piumasaqaatitaasa oqartussat nakkutilliinerannut aamma nappaatinik tuniluutsitsinaveersaarnermut iluaqutaassapput.

Imm. 3-imut

Aalajangersagaq qimmip kiffartuussisussap qimminik qimuttoqarfimmut eqqunneqarnissaanut najugaqarnissanullu amerlanerusunik piumasaqaateqarnissamut Naalakkersuisunut periarfissiivoq. Kalaallit qimmiata qimuttup nappaatinut illersorneqarnera aamma qimminut nunanit allaneersunit akusaaratarsinnaanerani pinaveersaartitsiniarluni maleruagassanik aalajangersaanissamut pisinnaatitsissut atorlugu qulakkeerinnittoqartassaaq. Naalakkersuisut qimmeq kiffartuussisoq sumiiffinni aalajangersimasuni taamaallaat angalasinnaasoq assersuutitut piumasarisinnaavaat, taama pisoqarnerani immikkut ittumik maleruagassaqaassasoq imaluunniit atuuffimminut erseqqissumik nalunaaqutaqartinneqarluni. Qimmip qimmit qimuttut akiuussutissanik kaporneqartarnerinut peqqissusaannillu pilersaarutitut atuutsinneqartut qaqugukkulluunniit malissagai aamma maleruagassiarineqarsinnaapput.

§ 8-imut

§ 6 imm. 3-mi inerteqqussut minillugu aalajangersagaq aalajangersaavoq aamma uumasunik nakorsaqaarfiup qimminik qimuttoqarfimmi qimmit oqartussanik kiffartuussisut ataavartumik utaqqiisaasumilluunniit najugaqarallarsinnaaneranut akuersinissanik periarfissiivoq.

Oqartussat suliaqarnerminni - soorlu politiit, akileraartarnermut aqutsisoqarfik imaluunniit suliffeqarfiit allat nakkutilliinermik aamma upalungaarsimanermik atuuffillit - kalaallit qimmiata qimuttup najugaqarfigisaanni qimminik nunanit allaneersunik sukannersumik eqqusseqqusaaffiunngitsuni najugaqarfigeqqusaanngitsunilu atuisinnaaneri tassani qulakkeerinninnissaat siunertaavoq.

Peqatigitillugu aalajangersakkatigut siunertarineqarpoq, eqqussinerit ataasiakkaat tamatigut qinnutigineqartarnissaannik siusinnerusukkut aaqquissuussamut sanilliullugu suleriaatsimik eqaannerulersitsinissaq. Aalajangersagaq nutaaq atorlugu oqartussap ataatsip ataatsimoortumik akuersissut suliarisinnaalissavaa, tassani uumasunik nakorsaqaarfik sumi najugaqartitsinissamik ilisimatinneqareeruni qimuttunik qimmeqarfiup iluani qimmimik kiffartuussisumik kiffaanngissuseqarluni nuussisinnaanermut periarfissaqalissaaq.

Imm. 1-imut

Uumasut nakorsaqaarfiata qinnuteqartoqarnerata kingorna qimmit kiffartuussisut qimminik qimuttoqarfimmi ataavartumik utaqqiisaasumilluunniit najugaqarsinnaaneriniq akuersissuteqarnissaanut aalajangersagaq periarfissiivoq. Qimmit kiffartuussisut pisortat oqartussatut suliffeqarfiutaanni atorneqartartut aalajangersakkami pineqarput, soorlu politiini aamma akileraartarnermut aqutsisoqarfimmi. Qimmit kiffartuussisut oqartussat suliaasa ilaannik pisarialimmik atorneqartarput, taamaattorli aamma nappaatinik tunillaassuuttunik illersuiniarnermi aamma qimmeqatigiinnik akuleruteratarsinnaallutik. Taamaattumik uumasut nakorsaqaarfiata aalajangersimasumik nalilersuinerata kingorna qimminik qimuttoqarfimmiinnissamut akuersissuteqaqqaarnissamik piumasaqaatitaqarpoq.

Imm. 2-imut

Qinnuteqaatip sunik paasissutissanik imaqaarnissaanik aalajangersagaq aalajangersaavoq. Qimmip suussusersinissaanik (suussusaa, suaassusaa, chipnormu) paatsuugassaannngitsumik qulakkeerinnissutitut piumasaqaataapput, kiisalu qimmimik piginnittoq pillugu paasissutissat aamma qimmeq sumi sulissagatinneqarnersoq pillugu paasissutissat. Uumasut nakorsaqaarfiata qinnuteqaammik nalilersuinerani qimmeqarfimmiinnerup sivilissusaa pillugu paasissutissat ilanngunneqassapput.

Imm. 3-imut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq oqartussap sulinermit atatillugu qimmini qimuttoqarfimmi imm. 1 malillugu akuersissuteqarfigineqartup nuuttarsinnaallugu. Tassani qulakkeerniarneqarpoq qimmit sulinermit atatillugu qimmerineqartut oqartussat sulinerminni nunap immikkoortuani nuunnerni tamani immikkut akuersissuteqaqqaanngikkaluarluni pisariitsumik nuuttarsinnaanissaa.

Qinnuteqaammik nalilersuinermi ilaatinneqarput sulinermit atatillugu qimmip nunap immikkoortuani aamma ilaatigut kalaallit qimmiinik qimuttunik attaveqartarsinnaanera pillugu mianerinninniarnaq. Uumasunut Nakorsaqaarfik sulinermit atatillugu qimmip

inissinneqarnera pillugu ilisimatinneqartassaaq. Nalunaartussaaititaanikkut qulakkeerniarneqarpoq Uumasunut Nakorsaqaarfiup sulinermut atatillugu qimmip sumi qimminik qimuttoqarfimmiinnerata ilisimanissaa, ilaatigut nakkutilliineq nappaalasoqalersinnaaneraniillu upalungaarsimanissamik isiginninniineq.

Imm. 4-imut

Aalajangersagaq sulinermut atatillugu qimmip qimminik qimuttoqarfimmut eqqunneqarnissaanut najugaqarnissaanullu amerlanerusunik piumasaqaateqarnissamut malittarisassanik aalajangersaanissamut Naalakkersuisunut inatsisitigut periarfissiivoq. Malittarisassatigut ilaatigut sulinermut atatillugu qimmit angalaartarnerannut kalaallilu qimmiinut qimuttunut attaveqartarneranut kiisalu peqqissusaanut akiuussusersimanissaanullu piumasaqaatinik aalajangersaavigineqarsinnaapput kalaallit qimmiat qimuttoq tuniluuttoqarneranut akuneqarnissaanullu illersorniarlugu.

Imm. 5-imut

Aalajangersakkami pisuni ajornartoofinni piaartumillu iliuuseqarfigineqartariaqartut malittarisassiuunneqarput, kiisalu imm. 1 naapertorlugu siumungaaq akuersissuteqaqqaarnissamut utaqqissunneqarsinnaanngitsuni. Assersuutigalugu tassaasinnaapput ujanerni annaassiniarnernilu sulianut, aputip sisoorneranut pinngortitamiluunniit allanik pisoqarneranut kiisalu politiit paasiniaanerminnut oqartussalluunniit allat suliassaminnik suliaqarnerannut atatillugu, taakkunani qimmit sulinermut atatillugu qimmerineqartut suliat piaartumik suliarineqarnissaannut atatillugu atorneqartunut tunngasut.

Pisuni taamaattuni qimmit kiffartuussisut qimminik qimuttoqarfinni akuersissummik tunniussisoqaqqaarani sulinermi eqqunneqarsinnaapput. Taamaattorli qimmit eqqussinermi nalinginnaasumik piumasaqaatit malissavaat, aamma uumasut nakorsaqaarfiat sukkanerpaamik eqqussinerup kingorna ilisimatinneqassaaq. Upalungaarsimasuutitat oqartussallu sulinerini tassanngaannaq pisut kinguarsarneqannginnissaat aalajangersakkap qulakkeertussaavaa, iluatsillugulu nappaatit tuniluutinnginnissaannik qimmillu illersorneqarnissaannik malittarisassat atuutsinneqassallutik.

§ 9-imut

Imm. 1-imut

Kalaallit qimmiata qimuttup allaffissornikkut killilersimaartinneqarnera, § 6 imm. 1 aamma 2-mi allassimasut naapertorlugit qimminik qimuttoqarfiup avataanut uninngasinnaaneq pillugu inerteqqummut imaluunniit inatsisinik unioqqutitsilluni eqqunneqaqqissimasunut § 6 imm. 2-mut akerliusut, aalajangersakkap aalajangersarpai. Inatsisinik unioqqutitsinerit taakku piginnittup akiligassaanik toqutsinermik imaluunniit erngertumik atuutilersumik nunamit anisitaanermik kinguneqartinneqassapput. Nunamit annissinissamik toqqaanissamut

periarfissaq attanneqaannarpoq qimmimik qimuttumik piginnittoq toqutsinissamik aamma Kalaallit Nunaanniit annissinissamik toqqaanissaanik periarfissinniarlugu.

Imm. 2-imut

§ 6 imm. 3-mut akerliusumik qimmit qimminik qimuttoqarfimmiittut allaffissornikkut killilersuiffigineqarneri aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq. Killilersuineq tassaavoq toqutsineq, qimmimmi taakku qimmeqarfimmiinneri unioqqutitsineruvoq aamma qimmimut qimuttumut sanilliullutik (§ imm. 1) nunamit anninneqarnissaminut periarfissaqanngillat Qimminik qimuttoqarfimmiittunik nappaatit tunillaassuinnginnissamut qimminiillu allanit akussaannnginnissamut eqaannerpaamik illersuiniarnermi taanna qulakkeerinninerpaajussaaq.

Imm. 3-imut

Qimmip suussusaanik nalorninermi pisinnaatitaaffiit aamma suleriuseqarnerup piunasaqaatai aalajangersakkap aalajangersarpai, qimmeq qimmit qimuttoqarfiup iluaniinnersoq avataaniinnersorluunniit apeqqutaatinnagu nalorninerit matumani pineqarput. Suliniuteqartussaataaneq kommunalbestyrelsimiippoq, taassuma nalornissuteqarluni apeqquteqarneq uumasut nakorsa qarfiannut saqqummiuttussaavaa. Aalajangiisinnaatitaaneq immiini uumasut nakorsa qarfianniippoq, qimmip suussusaanik aallaaveqarluni uumasut nakorsa atut naliliineq tassani pingaarnertut qulakkeerneqassaaq.

Tamatuma malitsigisaanik uumasut nakorsa qarfiannut inaarutaasumik aalajangiisoqarsimatinnagu kommunalbestyrelsi inatsisini qimmip suussusersinissaanut imm. 1 imaluunniit 2 naapertorlugit aalajangiisinnaanngilaq.

Imm. 4-imut

Aalajangersakkap uumasunik nakorsa qarfik qimmip suussusersinissaanut nalornissutaasumik inatsimmi § 3 naapertorlugu mattunneqarnissaanik aalajangiisinnaatitaaffilerpaa. Aalajangersakkami qulakkeerneqarpoq qimmeq kalaallit qimmerineraat qimuttoq pillugu aalajangiiniarneq sivisussappat, suliaq nalilersorneqarnerata nalaani qimminit allanit qimuttunit mattusimatinneqarsinnaanera. Mattussinermi avissaartitsisoqassaaq.

Kissaatiginngisamik nuliunissaq aamma nappaatinik tunillaassuinnginnissaq mattusimatitsinerup siunertarai, soorlu aamma imm. 3 naapertorlugu inaarutaasumik aalajangiinissap tungaanut qimmip sumiinnissaannik qulakkeerinninniartoqartoq. Mattusimatitsinermut atasumik aningaasartuutit piginnittumit akilerneqassapput, matumanili qimmeq kalaallit qimmerigaat qimuttoq paasinarsippat taamaattoqassanngilaq.

Imm. 5-imut

Aalajangersakkakut qimmeq kalaallit qimmerineraat qimuttoq pillugu uppersaaniarnermi suut atorneqarsinnaanersut pillugit aalajangersaanissaannut Naalakkersuisut tunngavissinneqarput, kiisalu tassunga atasunik aningaasartuutini kina akiliissanersaq

ilanngullugu eqqarsaatigalugu, matumanilu qimmip suminngaanniit kingoqqisuunera pillugu aalajangiiniarnermi uppersaasersuutit suut inerisarneqassanersut.

§ 10-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkatigut uumasunik nakorsaqarfik unioqqutitsilluni uninngatitsinerup, qimmip suussusaanik (qimmip suussusaanik uppersaateqannginnera) nalorninerup kiisalu nappaatinik tunillaassueratartoqarsinnaanerata kingunerisaanik toqutsisoqarnissaanik suliakkiilluni peqqusinnaatinneqarpoq.

Uumasunut Nakorsaqarfiup oqartussat allat imaluunniit inuit qimmip anniannginnissaa tunillaassuinnginnissaaluunniit imaluunniit pisariaqanngitsunik aningaasartuuteqarnissaq pinaveersimatinniarlugit pisinnaatitsissummik tunillugit iliuuseqaqqusinnaavai. Uumasunik toqutsinermit nalunaarut atuuttoq (Qimminik qitsunnillu ningarniaasarnermut toqutsisarnermullu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 25, 28. december 2017-imeersoq) malinneqarsimatillugu innuttaasut tamarmik uumasunik toqutsisinnaatitaaneri pillugit nassuiarneqarpoq, aalajangersakkakkulli uuma inatsisit naapertorlugit oqartussap sorliup suliakkiisinnaanera erseqqissumik sinaakkusersorneqarnera qulakkeerneqarpoq. Toqutsinerit sulisunit piukkunnartunit piginnaasaqartuniillu suliarineqarsinnaaneri tamatuma qulakkeerpaa, oqartussap pisinnaatitaaffia aamma aalajangiinermut akisussaaffia uumasut nakorsaqarfianniiginnassaaq.

Imm. 2-imut

Imm. 1 naapertorlugu pisinnaatitsissut suliamiit suliamut tunniunneqartarnissaannik piunasaqaatitaqarmat uumasut nakorsaqarfiata toqutseriaatsip tamakkiisumik nakkutigineqarnera qulakkeertassavaa aamma inatsisit tunngavigalugit pisuni immikkut ittuni taamaallaat toqutsisoqartarnissaa qulakkeerneqartassaaq. Taamaalilluni sulisut aalajangersimasut nalinginnaasumik pisinnaatitsissummik kisimik tunineqarsinnaanngillat.

§ 11-imut

Imm. 1-imut

Qimmiuteqarniaraanni aamma qitsuuteqarniaraanni piunasaqaatit pingasut pinngitsoorani naammassineqarsimasussat aalajangersakkap aalajangersarpai:

- 1) Nalunaarsuineq: Kommunip uumasullu nakorsaqarfiata kommunimi najugaqarfiusumi uumasuutit tamakkerlugit takunnissinnaanerinit tamatuma qulakkiissavai, tamannalu nappaatinik tuniluuttunik pinaveersaartitsinermit piginnittullu kinaassusaanik ilisimanninnissamut pingaaruteqarlunnartuupput.
- 2) Ilisarnaasersuineq: Uumasunik ataasiakkaanik ataavartussamik (amerlanertigut chip atorlugu) ilisarnaasersuineq uumasup nalunaarsukkap paasissutissartaasa akisussaasutullu piginnittup paasissutissartaasa imminnut atanerinit

pingaaruteqarluinnartuupput, pingaartumik unioqqutitsisoqartillugu imaluunniit qimaasoqarsimatillugu.

- 3) Akiuussutissamik kapitinneq: Peqqissuunissamik piumasaqaat tunngaviusoq taanna uumasut inuiaallu nappaatinik tuniluuttunik tunillaassorneqaratik peqqissuunissaannik illersuutitut atorneqassaaq. Qimmit qitsuillu suugalualluunniit aamma uumasogatigiit siunertaat apeqqutaatinnagit piumasaqaatit taakku atuutsinneqassapput.

Imm. 2-imut

Piginnittup kommunimut uumasuutit allannguutai pisup qaangiunnerata ullut 14-it nallertinnagit (soorlu inunngortoqarnera, tunisisoqarsimanera, nuussimanerit imaluunniit toqusoqarsimanera) paasissutissiisutigissagai piumasaqaataavoq, taamaalilluni nuna tamakkerlugu uumasuutit paasissutissartaasa toqqorsivianni paasissutissat pigineqartut nutarterneqarneri qulakkeerneqartassapput. Nappaatinik tunillaassuisoqarneranik oqartussat nakkutilliinerinut tamanna pingaaruteqarluinnartuuvuq, pingaartumik qimuttunik qimmeqarfinnut, qimmimmi qanoq amerlatiginerinik takunnissinnaaneq aamma akiuussutissamik kapuuinermut pilersaarutip suliarineqarnissaanut akisussaasoqarnissaa kiisalu piginnittutut akisussaaffillip sukkanerpaamik attavigineqarsinnaanera taassuma qulakkiissavai.

Imm. 3-imut

Aalajangersakkap Naalakkersuisut aalajangersimaqqissaartunik malittarisassiornissaanik pisinnaatippai, Kalaallit Nunaannut qimminik qitsunnillu eqqussuinermi piumasaqaataasussanik.

Imm. 4-imut

Aalajangersakkap Naalakkersuisut uani kapitalimi aalajangersakkanik naammassinninnissamut malittarisassanik aalajangersaanissaannut pisinnaatitaaffimmik immikkut ittumik tunivai. Piginnaatitsinikkut qulakkeerneqassaaq kapitalimi aalajangersakkanik naammassinninniarluni suliarinninniarlunilu sukumiisumik malittarisassiornissaq.

Aalajangersagaq pingaartumik kalaallit qimmiinik qimuttunik malittarisassiornissamut immikkut tunngavissiisussatut isigineqarpoq, kiisalu qimmeqarneq qitsuuteqarnerlu pillugit kapitalimi aalajangersakkanut suliaqarniarnermi sukumiisunik malittarisassiornissamut aalajangersaanissamut atungassaalluni. Qimminik qimuttoqarfimmi pissutsit immikkuullarissut, imm. 1-3-ni nalinginnaasumik taaneqarsimanngitsunik, nalimmassarneqarnissaannut tamanna periarfissiivoq, matumani qimmit illui, kalunnerit, qimmit angalaannartut nerukkaatissallu ilanngullugit.

§ 12-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkatigut qimmit qitsuillu avatangiisinut ajoqutaaqqusaannginnerannik piumasaqaat atuutsinneqalerpoq. Tamat tikittagaanni eqqissimatitsinissamik

pissuserissaarnissamillu malitsitsiniarnermi siammasissumik taanna aalajangersagaavoq, matumani qilunnerit, tipimik iluaaginninnerit, anat quullu kiisalu eqqaamiorisat uumasullu allat ataavartumik innarlernaveersaarneqarneri ilaapput. Uumasut pitsaasumik pissusilersorsinnaaneriniq aamma piginnittup akisussaaffeqarneranik malittarisassat, malittarisassat allat immikkuullarissut atuussinnaanngitsut, sinnerinut atuuttussanut aalajangersagaq atuuppoq.

Imm. 2-imut

Qimmit tamat angallaffigisartaatigoortillutik pituutaqartinneqarnissaannik piumasaqaatinik aalajangersagaq aalajangersaavoq. Tamat angallaffigisartagaanni pissuserissaartuunissaq kiisalu innuttaasut aamma illoqarfimmi avatangiisini uumasut allat isumannaatsuutinneqarnissaat qulakkeerniarlugit tunngaviusumik taanna malittarisassaavoq.

Taassuma kingorna pituutaqarnissamik malunnaatilimmik mininneqartut aalajangersarneqarput, qimmit taakku atuuffimmi siunertaanik suliaqarsinnaanissaannut imaluunniit aqunneqarsinnaasumik angallassinnaaneri qulakkeerniarlugit pisariaqartinneqartut:

Qimmit kiffaanngissuseqarlutik atuuffitsik peqqutigalugu angalasinnaasariaqartut nr. 1-imi 2-milu pineqarput, matumani ilanngullugit *savat qimmii* sulinerminni aamma *qimmit kiffartuussisut* naalakkerneqartartut pitussimanngitsut, taakkunani aqutsisup naammaginnartumik aqutisinnanera qulakkeerneqarsimassaaq.

Nr. 3-mi pineqarput qimmit sanaartorfiit avataani piginnittullu aqutisulluunniit qimminik aqutsilluni aneersinnerinut tunngasut. Aqunneqartillugit, tassa ima paasineqassaaq qimmit ima aqunneqassapput, tassa qimmit piginnittuata aqutisuataluunniit eqqaaniiginnassallutik ingerlaannarlu qammarsinnaallugit, taamaalillutik inunnut, uumasunut allanut pigisanulluunniit navianartorsiortitsinatillu annerusumik ajoqutaassanatik.

Sanaartorfiit eqqaat ima paasineqassapput; illoqarfinni sanaartorfinnut atasut, illoqarfiup killingi, umiarsualivinni nunaminertat, aqquserngit inuillu pisuffigisartagaat sanaartorfiit tungaannukartut ilanngullugit. Inissiaqarfiit suliffissuaqarfiit nalinginnaasumik taakkua killeqarfiisa iluanniittarput, taakkunanilu angallannermut inatsit atuuttarpoq aamma illoqarfiup allagartalersorneqarnera nalinginnaasumik aamma tassunga killeqartarpoq.

§ 13-imut

Pisariaqartinneqartumik inatsisitigut tunngaveqartarnissaq aamma kommunalbestyrelsip uumasunik piginnittut inatsimmi pituutaqarnissamik aamma tigusiniarnissamik piumasaqaatigineqartunik malinnissimatinnagit akuliuttarnissaanut periusissaaq tassani aalajangersarneqarput. Aalajangersakkat taakku inuiaat isumannaatsumiinnissaannik inatsisillu eqaatsumik atorineqartarnissaannik pingaaruteqarluinnarlutik qulakkeerrinnittuupput.

Imm. 1-imut

Aalajangersakkap qimmimik piginnittup pituutaqartitsinissamut malittarisassamik § 12 imm. 1-mut akerliusumik pituutaqartitsinngitsoq erngerluni tigusiniartussaataitanini malillugu tigusiniarnissaanik pisussaaffilerpaa. Tamat angallaifiini ileqqorissaarnissaq piginnittup pingaarnertut akisussaaffianik tamanna erseqqissaaneruvoq.

Imm. 2

Aalajangersakkap qitsuutilik tigusarinninniartussanngortippaa, uumasup atugarissaarnera inuilluunniit allat isumannaatsuunissaat eqqarsaatigalugit tamanna pisariaqaraangat. Qitsuit nalinginnaasumik pituutaqartinneqarneq ajornerinik tamanna takussutissiivoq taamaattumillu angalaannartuuneri siumut oqaatigineqarsinnaaneq ajorlutik, kisiannili qitsuup pissusilersuutai imaluunniit ajornartorsiortitsinera piginnittup iliuuseqarfigissallugu suli akisussaaffigivaa.

Tamatuma ilaatigut tassaasinnaavoq qitsuk ajoqusersimappat, napparsimappat imaluunniit passunneqartariaqarpat paaqqutarineqartariaqarluniluunniit, imaluunniit qitsuk sakkortuumik sorraatsumik pissuseqarpat, sumiiffinni utikattumik inuit uumasulluunniit allat navianartorsiortillugit, imaluunniit pisuniippat imminut navianartorsiortilluni.

Imm. 3-imut

Aalajangersakkap qimmimik piginnittup imm. 1-mi pisussaaffimminik suusupaginnippat kommunalbestyrelsi inatsisit naapertorlugit qimminik angalaannartunik pinngitsaaliilluni pisarialimmillu tigusiniarnissanut tunniussivoq. Kommunip uumasup nalunaaqutaa iluaqutsiullugu erngerluni piginnittup kinaassusersisinnaaneraniq piumasaqaatip § 11-p (nalunaaqutsersuisarneq) qanoq pingaaruteqartigineri takutippai aamma piginnittup qanoq attaveqarfigineqarsinnaaneriniq qulakkeerinnittuullutik. Piginnittoq kinaassusersineqarsinnaanngikkaangat qimmit nalunaaquttap akunnerisa 72-t iluini inuttassarsiunneqarnissaanik piumasaqaateqarpoq, tassani pisortat pisarialimmik tunngaveqarlutik innuttaasunik ikiuuttariaqarneri aamma piginnittussaataitanerup inatsisitigut nalinginnaasumik tunngavii qulakkeerneqassapput. Sivikinnerpaamik killeqartitsineq taanna Qimminik qitsunnillu ningarniaasarnermut toqutsisarnermullu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaanni aamma kommunit qimmit qitsuillu toqunneqartarnerannut ileqqoreqqusaataanni maanngamut aalajangersarneqarpoq, aamma Inatsisartut inatsisaanni toqqaannartumik massakkut atuutsinneqarluni.

Nalunaaquttap akunneri 72-it qaangiutereerpata kommunalbestyrelsi pisinnaatitaaffeqarpoq uumasooq piginnittumut allamut nalunaarsortillugu imaluunniit toqutsillugu. Inatsimmi pisinnaatitsissut taanna qimmit angalaannartut piginnittaannik kinaassuseqanngitsut aqussinnaaneriniq pingaaruteqarluinnartuuvoq.

Aalajangersakkami qimmip isumannaatsumik piginnittuminut utertinneqarnissaanik anguniagaqarluni tiguniarneqarnissaa aamma paasissutissiissutigineqarnissaa siunertarineqarpoq aamma nunaqarfimmi illoqarfimmiluunniit ajoqusersuilluni avatangiisiminilluunniit navianartorsiortitsilluni tarfiinnannginnissaa qulakkeerniarneqarpoq. Imm. 2-mi aalajangersagaq qimminik qimuttunik piginnittup qimmiutiminik isumaginnissinnaanngitsumik aamma § 12 imm. 2-mut akerliusumik pituutaqartitsinani angalaannartitsisumik taakkualu saniatigut qimmimut piginnittuunerminik kommunalbestyrelsi nal. ak. 72-it angullugit sivisunerusumilluunniit kinaassusersiiniaraluarluni iluatsitsinnginnerata kingorna qimmimik qimuttumik tamanut saqqummiussisoqartitsisumik imaqarpoq. Taakkua pigaangata piginnittoq qimmini qimuttut piginnittuerullugit aallarsimasutut imaluunniit nuussimasutut isigineqartassaaq aamma qimmit nassaatur inuttassarsiuunneqarsinnaasutut isigineqartariaqartassapput, taamaattumik kommunalbestyrelsi qimmeq qimuttoq inummit allamit pigineqartutut nalunaarsortissallugu aalajangersinnaavaa imaluunniit piginnittoq taarserneqarsinnaassanngippat qimmeq qimuttoq allamik periarfissaqannginnerup aqqani toqutsittariaqarsinnaavaa. Taarsiinertaqanngitsumik toqutsineq taamaalilluni piginnittup qimmiminut qimuttumut suusupaginninneranik piaarineranilluunniit tunngavigineqarpoq.

Imm. 4-imut

Aalajangersagaq qimminik pituttaanngitsunik angalaannartunik taarsiinertaqanngitsumik toqutsinermut maanna inatsisitigut atuuttoq ingerlateqqinneqarpoq.

Aalajangersakkakut kommunalbestyrelsi uumasunullu nakorsaqaarfik qimmeq inunnut uumasunulluunniit tigussaasumik navianartorsiortitsippat piginnittumut taarsiinertaqanngitsumik qimminik pituttaanngitsunik angalaannartunik piaartumik toqutsinissaq periarfissiissutaavoq. § 10-mi innersuussami ersarissarneqarpoq toqutsinertavia inunnit toqutsinissamik pisinnaatitaasunit suliarineqarsinnaasoq.

Tigussaasumik navianartorsiortitsisoq ima paasineqassaaq qimmeq pituussaaqqasoq inunnut uumasunulluunniit saassussiniarluni allatulluunniit qunusaarluni pissusilersortoq. Tamanna tassaasinnaavoq qimmeq inunnik uumasunilluunniit, imaluunniit qimminik allanik pituussaaqqasunik ataatsimoortunik uiannisaaarisunillu saassussippat imaluunniit saassusseriarpat. Toqutsineq uumasunik illersuineri periutsit illersorneqarsinnaasut atorlugit pissaaq, Uumasunik illersuineq pillugu Inatsisartut inatsisaanni uumasunik passussinermut tunngaviit taakkulu kingunerisaannik maleruagassiarineqartut takukkit.

Imm. 5-imut

Aalajangersakkap kommunalbestyrelsi qimmimik piginnittumut qimmip inuttassarsiuunneqarnerani toqunneqarneranilu qimmimik tigusiniarnermut, nerisaqartitsinermut ineqartitsinermullu aningaasartuutaasimasunik inatsisit malillugit, imm. 3-mi aamma 4-mi, akileeqqusinnaavaa. Imm. 3-mut aamma 4-mut innersuussineq kommuni

immikkoortuni taakkunani aningaasartuutaasimasunik tamanik inatsisit malillugit erseqqissumik peqqussisinnaaneranik qulakkeerinnippoq.

§ 14-imut

Aalajangersakkap qimmit qitsuillu kommunit akornanni imaluunniit kommunip iluani nuunneqarnerini kiisalu piginnittut paarlaannerini allaffissornikkut suleriutsit aalajangersarpai. Nuna tamakkerlugu uumasut pillugit paasissutissanik toqqortaasiviup uumasut sumiinnerinik kikkunnillu pigineqarnerinik paasissutissat nutartikkat eqqortullu qaqugukkulluunniit pigineqartuarnissaat qulakkeerniarlugu siunertarineqarpoq, tamannalu inatsimmik malitsitsiniarnermut atugarissaartitsiniarluni aalajangersakkanik atuutsitsiniarnermut pingaaruteqartorujussuuvoq.

Imm. 1-imut

Aalajangersakkap siusinnerusukkut nalunaaruteqartarneq nutarterpaa aamma piginnittut nuunnerminnik nalunaartarneri kiisalu kommunalbestyrelsimut piginnittut paarlaannerinik nalunaaruteqarnissaq qulakkeerpaat. Inatsimmi tunngaviusoq nuna tamakkerlugu uumasut pillugit paasissutissanik toqqortaasiviup pilersinneqarnerata kingunerisaanik allanngortinneqarpoq, § 11 takuuk.

Nuunnerup nalunaarutigineqarnera piginnittup inuit allattorsimaffiannut nalunaaruteqartussaataitaneranik tunngaveqartoq allaffissornermut eqaatsumik ataqatigiisinniassallugu qulakkeerinnittuuvoq. Tamatuma kingorna kommunalbestyrelsip nalunaarut inaarutaasoq nuna tamakkerlugu paasissutissanik toqqortaasivimmut nutaajusumut nalunaarsortissavaa. Aamma qimmit allaffissornermi § 11, imm. 1-imi piginnittup kinaassusaanik nalunaaqutsersuisarnerup, nalunaarsuisarnerup aamma akiuussutissanik kapuisarnerup piumasaqaataanik naammassinninngitsut nuunneqarneri inerteqqutaapput.

Imm. 2.

Nuunneq ullunik 14-nik kingusinnerpaamik sioqqullugu nalunaaruteqarnissamik piumasaqaat pisariaqarpoq, tassami kommunalbestyrelsip piginnittoq pillugu allaffissornikkut pisussaaffimminik suliaqarnissaminut periarfissinneqartariaqarmat, matumani inatsisit malillugit qimmit qimuttut nunaminertamik atuisinnaanissaannik qulakkeerinninneq ilanngullugu.

Imm. 3-imut

Aalajangersakkap Naalakkersuisut Kalaallit Nunaanni qimmit qitsuillu angallanneqartarneri pillugit erseqqinnerusunik malittarisassiornissaannik pisinnaatippai. Najukkami uumasut nappaatinik tunillatsinnginnissaannut illersuilluni aamma assartortinnerup nalaani uumasut atugarissaarnissaannik qulakkeerinninniarluni uumasut passunneqarnissaannut, uppersaasarsorneqarnissaannut aamma uumasuutigineqarnerminni atugassarisaannut piumasaqaatit aalajangersorneqarsinnaaneri tamatuma qulakkeertarpai.

§ 15-imut

Imm. 1-imut

Uumasut nakorsa qarfiata § 11 imm. 1-imi piumasaqaat tunngavigalugu, nuussinermut atasumik, immikkut akuersissutip nalunaaruteqarnissaanut aalajangersagaq periarfissii voq. Tassanngaannaq nuunneq pisariaqalersillugu imaluunniit pissusissamisoortillugu qimmip piginnittaata kinaassusersineqarnissaanik, nalunaarsorneqarnissaanik imaluunniit akiuussutissamik kapineqarnissaanik piumasaqaatit suli naammassineqarsimatinnagit aamma nuussineq uumasut nakorsa atut ilinniarsimasumit illersorneqarsinnaatillugu aalajangersagaq atorneqartassaaq.

Immikkut akuersissuteqarneq ima pisuni soorlu atorneqarsinnaavoq:

- uumasunik illersuiniarluni imaluunniit peqqissuseq tunngavigalugu nuussineq pisariaqaraangat,
- piginnittoq tassanngaannaq nuuttariaqaleraangat,
- piffissarititaasup iluani pisarialimmik nalunaarsuineq naammassineqarsinnaanngikkaangat,
- akiuussutissamik kapuineq peqqissutsumik peqquteqartumik kinguartinneqartariaqaleraangat.

Immikkut akuersissuteqarneq atugassarititat tunngavigalugit nalunaarutigineqarsinnaavoq, matumani nalunaarsuinissamik, piginnittup kinaaneranik nalunaaqutsiinissamik imaluunniit akiuussusertinnissamik piumasaqaatit piffissarititaasup aalajangersimasup iluani suliarineqarnissaanik piumasaqaatit ilanngullugit. Aalajangersagaq taamaalilluni eqaassusermik tunniussivoq, iluatsillugulu § 1, imm. 1-imi allassimasut malinneqassallutik.

§ 16-imut

Inatsit qimminik qaasuttunik qimmeqarnissamut inerteqqussut atuuttoq aalajangersakkap akuersissuteqartarnermik aaqqissuussinertalerlugu taarserpaa. Aaqqissuussaq nutaaq naapertorlugu, imm. 1 naapertorlugu uumasut nakorsa qarfiat akuersissummik nalunaaruteqarsimanngippat, qimmit qaasuttut aallaaviatigut qimmiutigineqarnissaminut inerteqqutaapput toqunneqartussaallutillu. Taamaalilluni nalinginnaasumik toqutsisussaataaneq siusinnerusukkut atuuttoq allanngortinneqarpoq; qimmit qaasuttut inuit uumasullu isumannaatsuunissaanik siunertaqarluni piumasaqaatit sakkortusillugit immikkut ittumik uumasuutigineqarsinnaanngortinneqarput. Qimmeq qaasuttoq § 2, nr. 4 naapertorlugu qanoriliorneqassanersoq nalornisoqartillugu, uumasut nakorsa qarfiat § 3 aamma § 4, imm. 2 naapertorlugit pisinnaatitsissutit aallaavigalugit aalajangersaassaaq.

Akuersissutip qaqugu nalunaarutigineqarsinnaanera pillugu aalajangersagaq aalajangersaavoq, aamma qimmeq qaasuttoq uumasuutiginiaraanni qanoq piumasaqaatitaqarnersoq aalajangersaalluni. Iluatsillugu qimmeq qaqugu, erngerluni

imaluunniit siumoortumik itigartitsilluni aalajangiisoqarnerata kingorna, toqunneqassanersoq erseqqissaalluni. Aaqqissuussineq pisut ilungersunarnerpaat erseqqissumik mianersortumillu misissorneqarnissaannik imaqarpoq, matumani inunnik qimminillu ajoqusiilluni kiisinerit, aamma akuersissutip itigartinneqarnerani qaasuttutut pissusilersuutigisartakkat tunngavilersuutigineqarsinnaaneri ilanngullugit imarai.

Uumasut nakorsaqaarfiata qimmillu qaasuttuuneranik nalilersuisup akornanni pisinnaatitsissutit aamma akuersisoqassanersoq imaluunniit itigartitsisoqassanersoq erseqqissarneqarput kiisalu kommunalbestyrelsi toqutsisussaataitanermik piviusunngortitsisussaq malinneqanngikkaangat malinnititsisusartoq pillugu erseqqissaasoqarluni. Naggataatigullu suliaqarfimmi oqartussat eqaatsumik ataqatigiissumillu suliaqarsinnaaneri anguniarlugu kommunalbestyrelsimut politiinullu ilisimatitsinissamik malittarisassat aalajangersarneqarlutik.

Imm. 1-imut

Qimmit qaasuttut uumasut nakorsaqaarfianit akuersissuteqaqqaarluni aamma piumasaqaatit imm. 2-mi allassimasut naammasseqqaarlugit aatsaat qimmiutigineqarsinnaaneri aalajangersakkatigut atuutsinneqalerput. Taamaalilluni qimminik qaasuttutut nalilernerqartunik qimmeqarnissaq pingaarnertut malittarisassaassasoq akuersissutinik aaqqissuussami pilersinneqartoq aalajangersamiilerpoq. Qimmit qaasuttut siumut nalunaaruteqaqqaarani, aalajangersimasumik aamma qimminik ataasiakkaanik nalilersuinerit pisimatinnagit uumasuuteqartoqaqqusaanngilaq, taakkumi inunnik uumasunilluunniit navianartorsiortitsisinnaasunik pinngitsoortitsiniarluni peqqussutinik malinnittunuinnaq akuersissutinik tunniussisoqartarnissaanik qulakkeerinnittuupput.

Imm. 1 naapertorlugu akuersissut tunniunneqassatillugu imm. 2-mi piumasaqaatit aalajangersakkat qimmip qaasuttutut pissusilersomera killilersimaarneqarsinnaappat akuersissut tunniunneqarsinnaavoq. Uumasunut nakorsaqaarfiup naliliinera naapertorlugu sakkukinnerusumik iliuusissat atorneqarsinnaapput, soorlu qanermut assiaquteqartitsineq aamma qimmeq kimit nakkutigineqassanersoq piumasaqaateqarluni tunngaviusumik tulluarsaneq akueralugu aalajangersaasoqarsinnaavoq.

Imm. 2-imut

Imm. 1 naapertorlugu akuersissutip nalunaarutigineqarnerani piumasaqaatit aalajangersarpai. Qimmit qaasuttut inunnut uumasunullu navialisitsisinnaanerisa sakkortusisamik aqunneqarsinnaasunillu atugassaqaartitsilluni uumasuutigineqarsinnaanerisa qulakkeerunneqarnissai aalajangersakkat siunertaraat. Piumasaqaatit ima ilusilersugaapput minnerpaaffissalersorlugit piumasaqaatitaqartinneqarlutik aamma akuersissutip malinneqarsinnaaneranik ingerlaavartumik tunngaviliisoqartarluni.

1) naapertorlugu qimmeq tamat angallaffigisartagaanni angallanneqarniaruni illersorneqarsinnaasumik qanimigut assiaquteqartinneqassaaq aamma takinerpaamik 2

meterimik takissusilimmik pituutaqartinneqassalluni. Qanermut assiaquteqartitsinissamik piumasaqaat kiisilluni ajoquseeratarsinnaanerit minnerpaaffianiitinniarneqarneri siunertaavoq, pituutaqartitsinissamik piumasaqaatip qimmip navianartorsiortitseratarsinnaanerani qaqugukkulluunniit aqutsiniarnermik siunertaqarluni. Tamat angallaffigisartagaanni pituutaqartitsinissamik piumasaqaat taamaallaat atuuppoq, qimmermi pituutaqarani ungalusamiissinnaavoq, tamannali qimmip qimaasinnaanerani attuumassuteqanngitsumillu attaveqarsinnaanerani piginnittup pinngitsoortinnissaanik piumasaqaatitaqarpoq.

Nr. 2 naapertorlugu qimmeq piginnittuminit taamaallaat aneerunneqarsinnaavoq. Qimmeq inummik qimmip pissusaanik killingititaanillu, aamma pisarialimmik nakkutiginnillunilu maluginnissinnaasumik, ilisimasalimmit passunneqartassasoq aalajangersakkatigut qulakkeerneqassaaq. Qimmeq inunnit allanit aneeruteqqusaanngitsoq piumasaqaatip imarivaa, matumani ilaqquttat inoqutigiillu ilaapput.

Nr. 3) naapertorlugu qimmeq inunnut allanut tunniuteqqusaanngilaq. Piginnittut allanngoratarsinnaanissaat nalusamilluunniit piginnittoqartaleratarsinnaaneq pinaveersaartinniarlugit uani siunertaapput, aamma akuersissutip piginnittumut aalajangersimasumut attuumassuteqarnissaa qulakkeerniarneqarpoq, taanna uumasut nakorsa qarfiata qimmip qaasuttuuneraniq nalilersuisimasumut attuumassuteqarmat. Piginnittuunerimik tunniussinerup inerteqqutaanerata piginnittup ataavartussamik paarlaanneri aamma utaqqiisaasumik tunniussinerit, soorlu paarsinerit imaluunniit attartortitsinerit ilaapput.

Imm. 2-imi piumasaqaatit qimmit qaasuttut siumut oqaatigineqarsinnaasumik aqunneqarsinnaasumillu killilersuiffigineqarsinnaagaangamik taamaallaat uumasuutigineqarsinnaanerit isumannaallisaalluni sinaakkusiisoqarpoq. Piumasaqaatinik malinninngitsoorneq akuersissummik arsaarinninnermik kinguneqassaaq, aamma tamatuma kingorna qimmeq imm. 7 naapertorlugu toqunneqartussaassaaq.

Imm. 3-imut

Aalajangersakkap uumasunut nakorsa qarfik inaarutaasumik allaffissornikkut pisinnaatitaaffii ilavai, qimmip qaasuttutut nalornilluni naliliiffiginiarnerani aalajangiisussanngortikkamiuk. Inatsisip aqunneqarata assigiissuunissaa suliallu aallaavigalugit suliaqartarnissaaq tamatuma qulakkiissavaa, taamaalilluni qimmip pissusilersuutaanik qaasuttuuneranillu nalilersuinerit uumasut nakorsaattut ilinniarsimasumit assigiimmik tunngaveqartinneqassapput. Oqartussap nalilersuineri piumasaqaatinik taakku § 2 imm. 1 nr. 4-mi allatorneqarsimasunik tunngaveqartassaaq.

Qimmip qaasuttuuneraniq nalornisoqartillugu, aamma qimmip qanoq angalasinnaaneraniq isumannaallisaanermut qulanartoqartillugu, uumasut nakorsa qarfiat inatsisip § 3-mi aamma § 4, imm. 2-mi allassimasut tunngavigalugit qimmeq inaarutaasumik aalajangiisoqarnissaata tungaanut pisarialimmik qajannaarsorallarneqassasoq nalunaaruteqarsinnaavoq.

Aalajangerneq naammagittaalliuutigineqarsimappat, § 24 naapertorlugu, naammagittaalliuutip navianartorsioratarsinnaaneq pinngitsoortinniarlugu, isumannaallisaanermi iliuuserineqartut sunnerneqarsinnaanngillat, takuuk § 24, imm. 3.

Piginnittoq imm. 1 aamma 2 naapertorlugit qimmeqaannarnissaminut akuersissuteqarnerluni siumoortumik nalunaaqqaarsimatinnagu qimmeq qaasuttuusoq uppersaasoqarpat qimmeq toqunneqassaaq. Akuersissut taamaattoq qinnutigineqarsimassanngippat imaluunniit nalunaarutigineqarsimassanngippat, matumani qimmeq uumasut nakorsaattut ilinniarsimasumit navianartorsiortitsisartutut nalilernerqarsimanera ilanngullugu, imm. 2-imi atugassarititaasutut allassimasut naammattumik naammassisimatinnagit, qimmeq toqunneqassaaq.

Imm. 4-imut

Aalajangersagaq naapertorlugu qimmeq, inummik sakkortuumik kiiserujussuarsimasoq, qimmigineqaaqusaajunnaassaaq taamaammallu toqunneqassalluni. Ajoqusiilluni kiisisoqartillugu uumasut nakorsaanit qimmip siunissami pissusaanik eqqoriaasoqassaanngilaq, kisiannili arlaannaanulluunniit attuumassuteqanngitsumit ajoqusiilluni kiisineq pillugu oqaasertalersuisoqassaaq, tassanilu § 2, nr. 5)-imi teknikkikkut piumasaqaatit naammassineqarsimassallutik.

Ajoquserneqarluni kiitinnerni kiitilluni ikilernerqartut tassaapput ajornerpaat; matumani kiitinnerit arlalinnik ikeqarnermik kinguneqartut tassaasinnaapput ammip ikeranut imaluunniit nukiit ameraasaannik itisuumik ikeqarfiulersut, ikkip nalaatigut ameerutsiternerit imaluunniit ammip nukiillu ikiariissaarnerinik siggititernerit kiisalu kiitiffiit toqumik kinguneqartut. Qimmeq taama iliornermini qaasuttutut isigineqartarmat, imm. 1 naapertorlugu akuersissut nalunaarutigineqarsinnaanngilaq.

Inunnut kiiserujussuatoqarsimappat piaartumik toqutsisussaataaneq atuutilersarpoq. Pisuni taamaattuni uumasut nakorsaqaarfiata inissisimaffia kiisinerup uppersaasorsornissaanut killeqartarpoq. Ajoqusiilluni kiisineq uppersarsarneqaraangat, peratarsinnaasut eqqarsaatigeqqaarnagit imaluunniit piginnittup qimmip inuuneranik isumannaallisaanissaanik misiliititseqqaarnani, qimmeq erngerluni toqunneqassaaq.

Imm. 5-imut

Aalajangersakkami qimmit qimmimik allamik ajoqusiisumik kiisisimasut aallaaviatigut toqunneqassasut aalajangerneqarpoq. Uumasunullu nakorsaqaarfik tigussaasumik nalilersuereerluni toqutsinissaq unitsissinnaavaa, pisumi eqqartorneqartumi qimmip qisuariaataa pissusissamisoortutut isigineqarpat.

§ 2, nr. 5)-mi allassimasut naapertorlugit ajoqusiilluni kiisinerit oqaasertalersorneqartut pisimatillugit toqutsisussaataaneq tassunga toqqaannartumik atammat, inatsimmi oqaasertalersorneqartut naapertorlugit kiitinneq ajoqusiilluni kiitinnertut ilisarnaaserlugu

aalajangersagaq tassani atorneqarsinnaangilaq. Kiitinneq toqqaannartumik nalilerneqarpat aamma paarsinerlunnermut qisuariaatitut imaluunniit sualuttumik kamassarinneertut paasineqarsimappat tamanna atuutsinneqassaaq, matumani inuk uumasorluunniit alla qimmip isumannaallissaneq eqqarsaatigalugu illersugaaffianut qaninngoorsimappat imaluunniit qimmit qimuttut ataatsimoortut nalinginnaasumik pissuserisartagaannut ilaaginnarluni kiisoqarsimaneq ilanngullugit atuutissaaq.

Uumasunut nakorsaaneqarfiup nalilersortussaavaa pisoq una aalajangersagaq malillugu toqutsinissamut tunngavilersuummut nalinginnaasumut pisunut ilaanginnersoq.

Qimmeq pisumi aalajangersimasumi taamaalilluni nalinginnaasumik pissusilersorsinnaavoq taamaattorli inummik qimmimilluunniit allamik ajoqusiilluni kiisisinnaalluni, soorlu inuk qimmimut qimuttumut pitoqqasumukarpat unatitsillunilu, tamatuma kingunerisaanik arlaleriarluni qimmeq kiiseratarsinnaavoq. Taama pisoqartillugu qimmeq qimuttoq toqunneqartariaqassanngilaq. Qimmit eqimasut nalinginnaasumik pissusaat takuneqartartoq tassaavoq qimmit qimuttut imminnut paasarnerini toqusoqarneranik kinguneqarsinnaasartoq. Qimmip aalajangersimasup ittoqutinngorniuunermi / ningioqutinngorniuunermi arlaleriarluni toqumik kingunilimmik paannittuarternera peqqutaavoq nalinginnaanngitsoq.

Qaasuttutut pissuseqarneq qimmeqatigiit ningioquteqarnerinik/ittoquteqarnerinik attasiiniarnermik eqqissisimatitsiniarnermillu siunertaqartarpoq, qimmeqatigiinnilli toqutsiniaannarnermik akuttusuumik siunertaqarsinnaasarluni. Uani namminneq qimmeqatigineri aamma qimmit qimuttut qimmeqatigiinnit allaneersuuneri immikkoortinneqassapput. Qimmit qimuttut pitussimanngitsut qimuttunut qimmeqatigiinnut allanut qaninngoortut imaluunniit qimmit qimuttut atorlugit qimussertilluni allanut ilaruttut qaasuttumik pissuseqalersinnaasarpur aamma ajoquseerujussuarlutik kiisisinnaasarlutik. Qimmip qimuttup qimmeqanni qimuttoq alla qanoq ajoquseritigalugu kiisimaneraa nalilersuinnermi pisoq tamaat isigalugu inerniliinnginnermi nalilersuisoqartassaaq.

Qimmeq saassussisutut imaluunniit allatut akuerineqarsinnaanngitsumik qaasulluni aamma pissuseqarsinnaavoq, taamaalillunilu kiisilluni, kiisinali ajoqusiinertut taaneqarsinnaanani. Pisuni taamaattuni § 2, nr. 4)-p atorneqartarnissaanik aamma naliliisoqartassaaq.

Qimmit qimminik allanik uumasuutinilluunniit ajoqusiillutik kiiserujussuarterneri inatsimmi uani ilaatinneqarneri malugeqquneqarpoq. Aalajangersakkami uani qimmit uumasunik nujuartanik (soorlu, timmissat, kikkaasut, ukallit, teriannissat, tuttu imaluunniit umimmaat) aamma qitsuit angalaannartunik, ajoqusiillutik kiisisarneri ilanngunneqanngillat, qimmermi piniarnermini piginnaasani amerlanertigut atorlugit ajoqusiilluni taama pisoqarnerani kiisisarmat aamma qimmeq immikkut ittumik sakkortuumik pissusilersorneq ajorpoq, § 16, imm. 3 naapertorlugu. Qitsuit inatsisitigut illersugaapput, aamma qimmiutillip qimmiutimi ajoqusersimasaanut akisussaatinneqartussaavoq taarsiisarnermut malittarisassat nalinginnaasut naapertorlugit.

Qimmit qimmeqatimik neqaannik nerisartut suliarineqartillugit, qimmit pitoqqasut/mattuteqqasut perlilinnginniassagamik qimmeqatimik pitoqqalluni toqungasup neqaanik nerinissaminut periarfissatuaqarnera immikkoortinneqartassaaq, aamma paalluni toqutsinerup kingunerisaanik qimmip allap neqaanik nerisoq qimmeqatip neqaanik nerisutut taaneqartassaaq.

Imm. 6-imut

Uumasut nakorsaqarfiata qimmimik qaasuttumik qimmeqarnissamut akuersissutitut qinnutigineqartup itigartillugu nalunaaruteqarnerata kingorna piginnittup erngerluni iliuuseqartussaataaenera aalajangersakkap aalajangersarpaa. Qimmip avatangiisiminut qaasuttutut pisortatigoortumik naliliiffigineqareeruni erngerluni utaqqissunneqanngitsumik toqunneqarnissaanik piumasaqaatip siunertaraa toqutsisoqarnissaanik qulakkeerinninnissaaq.

Pisussaaffik piginnittumiippoq, aamma oqaaseq "erngerluni" ima paasineqassaaq itigartitaanerup nalunaarutigineqariitsiarnerata kingorna toqutsineq erngerluni sukkanerpaamik pissasoq. Inuit tamat uumasulluunniit allat uppersarsarneqarsinnaasumik annilaangalersinnaanerisa minnerpaaffianiitinneqarnissaannut tamanna pingaaruteqarpoq. Piginnittoq pisussaaffimmik taassuminnga malinnissanngippat, imm. 7-mi pinngitsaaliissummik pisussaaffiit atuutilissapput.

Imm. 7-imut

Kommunalbestyrelsip qimmimik qaasuttumik, piginnittup imm. 4-mik, 5-imik imaluunniit 6-imik toqutsisussaataitaanerinik malinninngitsup imaluunniit imm. 2-mi akuersissummut piumasaqaatinik unioqqutritsisup, toqutsisinnaatitaanera aalajangersakkatigut atuutinneqalerpoq. Qimmit qaasuttut pillugit malittarisassat eqaatsumik atuutinneqarnissaat aalajangersakkap siunertaraa aamma qimmit inatsimmi allassimasunut akerliusumik navianartorsiortitseratarsinnaaneri pinngitsoortinniartussaavai.

Aalajangersagaq tunngavigalugu kommunalbestyrelsip toqutsineq piginnittumut akiligassanngortissinnaavaa aamma piginnittumut tamanna taarsiissutitaqassanngilaq. Piginnittup toqutsisussaataitanini malinngippagu imaluunniit piginnittup qimmeq qaasuttup uumasuutigineqarnissaani akuersissummut attuumassutillit piumasaqaatit unioqqutillugit qimmiunni qaasuttoq sulit uumasuutigisimappagu qimmimik toqutsiniarluni sulineq aallartinneqassaaq. Uumasut nakorsaqarfiata piumasaqaatit malinneqarsimannginnerinik aamma akuersissutit atorunnaartinneqarsimaneranik piginnittumut siumoortumik nalunaarsimanissaa aalajangersakkap aalajangersarpaa.

Toqutsineq taarsiinertaqanngitsoq qimmip malittarisassat unioqqutillugit uumasuutigiinnarneqarneranik naapertuuppoq aamma piginnittoq toqutsisussaataitaanerinik imaluunniit akuersissummi piumasaqaatinik aalajangersimasunik malinnissimannginnerata kingunerisaanik aamma naapertuulluni. Piginnittoq aningaasanut tamakkiisumik

akisussaaffeqarpoq, tassami toqutsineq piginnittumit akilerneqartussaammat. Piginnittup inatsisini malittarisassanik malinnissimanninnerani erseqqissumik paatsuugassaannigsumillu akuliuttarnissaq aalajangersakkap qulakkeerpaa, aamma kommunalbestyrelsip inuit uumasullu navianartorsiortinneqannginnissaat tunngavigalugu qimmiutilimmut qisuariarsinnaanerani tunngaviliilluni.

Imm. 8-imut

Imm. 1 naapertorlugu uumasut nakorsaqarfiata aalajangiineri pillugit kommunalbestyrelsimik politiinillu pisariaqanngitsumik uninngatitsinani pisussaaffeqarnerani aalajangersagaq aalajangersaavoq. Qimmit qaasuttut pillugit suliat oqartussat attuumassuteqartut akornanni eqaatsumik ataqatigiissaarneqarnissaannik aalajangersagaq qulakkeerinnittussaavoq aamma pisariaqartillugu sukkasuumik malitseqartitsinissamik periarfissiissalluni.

Ilisimatitsisussaataitanermi akuersissutit itigartitsillunilu aalajangiinerit nalunaarutigineqartarneri ilaapput. Imm. 2-mi piumasaqaatitut aalajangersakkat naapertorlugit qimmeq uumasuutigineqassasoq kommunalbestyrelsimut politiinullu nalunaaruteqarnermi akuersissutinik taakku ilisimanninnissaat pingaaruteqarpoq, taamaalilluni aalajangersakkat taakku malinneqarnersut oqartussanit pineqartunit nakkutigineqarsinnaalersinneqassapput. Itigartitsisoqarsimatillugu imm. 4, 5 imaluunniit 6 naapertorlugit toqutsisussaataitanerup malinneqarnissaanik qulakkeerinninnissamik periarfissiisoqassaaq, aamma qimmeq inatsisit unioqqutillugit sulit uumasuutigineqarsimassappat qisuariarsinnaanermut periarfissiisoqassalluni.

Oqaaseqatigiit "pisariaqanngitsumik uumasuutigineqarneq" ima paasineqassaaq; suliap qanorittuunera aamma navianartorsiortitsinaveersaartitsinissamik pisariaqartitsineq eqqarsaatigalugit sukkanerpaamik ilisimatitsisoqassaaq. Taamaalilluni aalajangersakkap kommunalbestyrelsi politiillu inatsisit malillugit pisarialimmik iliuusissanik aallartitsinissaannik tunngavilerpai, aamma suliaqarfimmi oqartussat eqaatsumik ataqatigiiaarinninnissaat pilersisinnaalissavaat.

§ 17-imut

Qimmit qimuttut kiisalu qimmeqarneq qitsuuteqarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarnerani Inatsisartut inatsisaat nr. 23, 22. november 2011-meersoq aqqutigalugu qimmit assigiinngitsut arlallit siusinnerusukkut "qimmit paatinneqartartut"-nik taaneqartartut eqquteqqusaajunnaarneri atuutilersinneqarpoq. Inerteqqut taanna aalajangersakkami uani aamma atuuppoq. Qimmit taakku amerliartunnginnissaat inerteqquteqalernermi tunngavioqqaarpoq aamma pisuni arlalinni qimmit taakku tamat angallaffigisartagaanni ajornartorsiutaallutik imaluunniit qaasuttutut pissusilersortarlutik takutitsisarneri peqqutaataapput. Qimmit taakku qaasusseriaannaapput aamma inunnut uumasunullu allanut navianartorsiortitseratarsinnaasutut nalilerneqarnikuullutik. Nunani arlariinni qimmit ukoqqissaat uumasunut inunnullu ajoqusserujussuuartarsimapput.

Qimmit aalajangersakkami ilaasut nalinginnaasumik angisuunik piniarnermi imaluunniit illuutunik paarsinermi sungiusarneqartarput taamaattumillu nukittuujusarput, pinertuujullutik aamma namminersorlutik iliuuseqarsinnaasarlutik, piginnaasallu taakku saassuteratarsinnaanermut qanillissaasartutut nalilernerqarnikuupput. Soorlu Dogo argentino puulukinik nujuartanik narajartussatut aallaaniartartullu apuunnissaata tungaanut puulukimik kimmiartussatut sungiusarneqaqqaarnikuuvoq. Piginnittut piginnaanillit qimminit taakkunanga allaat qaasuffigitittarput, taamaattumik qimminut allanut sanilliullutik sakkortuumik kiggeqalernermik kinguneqartitsisinnaasarput.

§ 17-imi inerteqqutip qimminik allatorneqartunik qimmiuteqarneq, eqqussineq imaluunniit kinguaassititsineq imarai. Inuussutissarsiuteqarneq aallaavigalugu eqqussineq kiisalu namminerisamik qimmiuteqarneq aallaavigalugu eqqussinerit inerteqqummi ilaapput, matumani takornarissap qimmiminik nassarluni tikeraarallartarneri ilaapput.

Imm. 1-imut

Imm. 1-imi allatorsimaffimmi qimmit allanneqarsimasut inerteqquteqarnermut kiserluinnarmik ilaapput. Inerteqquteqarneq allannagortinneqarsinnaanngilluinnartuuvoq aamma nunami qanorluunniit siunertaqarluni uninngagallarniaraluaaraanniluunniit imaluunniit qimmit ataasiakkat pissusilersuutaannik aalajangersimasumik nalilersuiniaraluaaraanniluunniit atuuppoq. Inuit, inuussutissarsiortut takornarissallu inerteqqummi ilaapput.

Imm. 2-imut

Qimmit pineqartut akornanni akuleriisitsilluni kinguaassioritsinerit aamma inerteqqummi ilaasutut aalajangersakkami aalajangersaavigineqarput. Taamaalilluni qimminik inerteqqutaasunik, tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit, qimmiuteqarneq, eqqussineq imaluunniit kinguaassioritsineq inerteqqutaapput. Qimmip ataasiinnaap inerteqqutaasup ungasissumik siuaarisaanut inerteqqut aamma atuuppoq, qimmermi qaasuttutut imaluunniit timimigut ima nukittutigaluni suli navianartorsiorteratarsinnaanermi qanittuussagami. Takornarissanut Kalaallit Nunaanniinnerminni akusanik taamaattunik nassarsimasunut aalajangersagaq aamma atuuppoq.

Imm. 3-imut

Aalajangersakkatigut, isumannaallisaaneq eqqarsaatigalugu pisariaqassappat, Naalakkersuisut qimminik inerteqqutaasunik allattuiviup takinerutinneqarnissaanut pisinnaatinneqarput. Qimmit nutaat inunnut uumasunulluunniit qaasuttuusinnaasutut nalilernerqarsimasut paasissutissanik nutaanik peqartoqalernerani imaluunniit ilisimasaqartoqalernerani sukkasuumik qisuariarsinnaanermut inatsisitigut tunngavik periarfissiiivoq.

Imm. 4-imut

Qimmeq inerteqqutaasunut imaluunniit akusanut ilaanersoq imm. 2-mi allassimanersoq uppersaasersorneqassappat, malittarisassat sorliit atorineqassanerannik Naalakkersuisut

inatsisitigut aalajangersakkap aalajangersaaffigai. Qimmip qimmeqatigiinnut sorlernut ilaanersoq piviusumi aalajangersassallugu ajornakusoortarmat, uppersaasersuinerimi assigiiartunik piumasaqaateqarnissaq aalajangersakkap periarfissippaa, matumani sananeqaatinik misissugassanik piumasaqaateqarneq, uumasut nakorsaattut ilinniarsimasutut nalilersuisarneq imaluunniit kinguaariit allattorsimaffiannik uppersaateqarneq ilanngullugit periarfissaqartitsilluni. Inerteqqutip erseqqissumik, sulianik aallaaveqarluni nalilersuinerimik aamma assigiiartumik aqutsinissaq qulakkiissallugu siunertaavoq.

§ 18-imut

Imm. 1-imut

Qimminik qaasuttunik toqutsinissamut malittarisassat § 16-miittut aalajangersakkap tapersorsorpai aamma § 17-imi qimmit inerteqqutaasut kiisalu taakkunannga akusat, pigineqartut, eqquneqartut imaluunniit aalajangersakkamut akerliusumik kinguaassitinneqartut, qimmip aalajangersimasumik pissusilersuutaanik arlaannaanulluunniit attuumassuteqanngitsumit nalilersuinerup kingorna toqunneqarnissaannik aalajangersaaffigai. Qimmit pineqartut qaasuttutut isigineqarput taamaattumillu piginnittumut taarsiinertaqassanngillat. Politiit iliuuseqarneratigut toqutsisoqartassaaq, aamma aningaasartuutit piginnittumut akilerneqartassapput. Politiit suliat suliarineqarnerini kommunalbestyrelsi peqataatillugu ikiortassavaat. Piaartumik naalliutsitsinngitsumillu tamatigut toqutsisoqartassaaq.

Imm. 2-imut

Qimmip suussusaa nalornineqarpat, Politiit piginnittoq qimmip suussusaanut uppersaammik erngertumik piumasaqarfisinnavaa. Taamaalilluni uppersaasersuineq killormoortunngorpoq, qimmimummi piginnittup qimmeq inerteqqutigineqartunut ilaanngitsoq uppersaartussanngormagu. Qimmimik piginnittup qimmip suussusaanik pinerit tamaasa uppersaartassanngilaa. Qimmip pineqartup inerteqqummut ilaannginneranik piginnittup pisarialimmik uppersaammik pissarsinissaanik piumasaqaat naammassiteqqaarsimatinnagu Politiit qimmeq inerteqqutaasunut ilaasinnaanersoq siullertut naammattumik tunngavilersinnaasariaqarpaa.

Qimmip inerteqqummut ilaasutut isikkoqarnera piinnarlugu Politiit tunngavissaqarani qimmiutilimmut uppersaammik noqqaassuteqartarnissaa aalajangersakkap anguniagarinngilaa. Inatsisartut inatsisaanni piginnittup uppersaaniarluni uppersaammik qanorittumik saqqummiussissanersoq piumasaqaatinik aalajangersaasoqarnikuunngilaq. Qimmimik piginnittoq soorlu qimmip siuaavisa allattorsimaffiannik saqqummiussisinnavaoq, imaluunniit piginnittoq inunnit qimmip nagguinik nassuiaasinnaasunik uppersaatitsilluni saqqummiussisinnavaoq, soorlu qimmit ineqarfiannik piginnittunik.

Qimmeq inerteqqummut ilaasunut assiguppat siuaavisa allattorsimaffiinnik peqarnissaq qulakkeerneqartariaqarpoq. Qimmimik isikkumigut qimminut inerteqqutaasunut assigusumik

pisissagaanni qimmip suussusaanik imaluunniit qanorittuussusaanik immikkut uppersaateqarnissaq innersuussutigineqarpoq.

DNA-millu misissuutiniq pisiarineqarsinnaasunik ullumikkut peqarpoq, qimmip suussusaanik aalajangiinissamut atorneqarsinnaasumik.

Qimmit makkua qimminut inerteqqutaasunut ataatsimik arlalinnilluunniit isikkumikkut assigiissuseqartarput, aamma qimminik taamaattunik pigisaqalernerminni qimmip suussusaanut uppersaammik pissarsinissaq immikkut eqqumaffigalugu qulakkeerseqartariaqarpoq:

Polski owczarek podhalanski
Cao fila de sao miguel
Dogue de bordeaux
Bullmastiff
Mastiff
Mastino napoletano
Cane corsa italiano
Staffordshire bullterrier
Dogo canario
Anatoliamiut savat qimmiat
Iberiamiut dogeat

Allattukkat tamakkiisuunngillat.

Imm. 3-imut

Qimmip suussusaata paasineqarnissata tungaanut qimminut allanit inunniillu matusimatinneqarnissaanik aalajangersagaq qulakkeerinppoq. Qimmip piginnittuminit peertillugu uumasut inaannut inissinneqarnissaanik piumasaqaatitalimmik mattussisoqarsinnaavoq, taamaattorli qimmeq sanaartorfiit avataanni pituutserlugu qanimigullu assiaquserlugu aneeruteqqusaasoq aamma piumasaqaateqartoqarsinnaavoq imaluunniit ungalukkani matoqqasumi pangalitsinneqarsinnaalluni.

Imm. 4-imut

Politiit qimmit suussusii inerteqqutaasut pillugit suliani inaarutaasumik aalajangiisassasut aalajangersakkatigut atuuttussanngortinneqarpoq. Qimmeq inerteqqutaasunut ilaasoq aalajangertoqarpat, qimmeq toqunneqassaaq imaluunniit erngerluni nunamit anninneqassalluni.

Erngerluni ima paasineqassaaq ullualuit ingerlanerini nunamit anninneqarnissaanik timmisartukkut umiarsuakkulluunniit aqqutissiuussisoqassasoq, aamma imm. 3 naapertorlugu aallarussinissap tungaanut matoqqasumiititsisoqassasoq.

Imm. 5-imut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq imm. 2-4 malillugit pineqaatissiinernut attuumassuteqartunik aningaasartuutit, matumanilu uppersaasarsuineq, misissuineq qimmimillu immikkoortillugu inissiineq, tunngaviatigut Nunatta Karsiata akilertassagaa. Kingusinnerusukkut qimmeq inerteqqutaasoq aalajangiunneqarpat, aningaasartuutit taakku piginnittumit akileqquneqassapput.

*§ 19-imut**Imm. 1-imut*

Qimminik paannitsitsisarneq aamma nammineq qimmerisap taakkunani peqataatinnera inerteqqutaasut aalajangersakkap paatsuugassaanngitsumik aalajangersarpai. Qimminik paannitsitsisarneq ajoquseerujussuarnermik uumasullu paannitsitat malunnaatilimmik anniarnerinik kinguneqaratarsinnaapput, aamma uumasut atugarissaarneri inuillu paasut eqqaanniissinnaasut illersorneqarnissaat eqqarsaatigalugit inerteqqut taama tunngavilersorneqarpoq.

Qimmit aaqqissuussaasumik paatinneqarneri tamarluinnarmik inerteqqummut ilaapput, aliikkutaralugu, aningaasannanniutigalugu, sungiusaatigalugu imaluunniit allatut aningaasannanniutigalugu aningaasannanniutiginaguluunniit paatitsinerit siunertaqaralarunilluunniit inerteqqutaapput. Paatitsineq nammineq pisortalluunniit aaqqissugarineraat imaluunniit aningaasarsutigalugu aningaasarsutiginaguluunniit peqataasoqarnerisq inerteqqutaaneranut apeqqutaanngilaq. Taamaalilluni aaqqissuisut, atugassarititaasut imaluunniit init atorneqartut inerteqqummi ilaapput, aamma inuup qimmiminik peqataatitsisoq inerteqqummut ilaavoq.

Inuup qimmimi paasuni peqataasinnaaneranut periarfissaqartitsisoq aalajangersakkami ilaavoq, qimmeq kamassaarneqareernermini qaasuttutut pissuseqalertarnerisq pissuseqalertannginnersorluunniit apeqqutaanngilaq. Inerteqqutip atuutilersinneqarnera sioqqullugu qimmeq alla inulluunniit ajoquserneqarsimassanngillat; qimminik paatitsineq imaluunniit peqataatitsineq immiini naammapput inerteqqummik unioqqutitsisoqarneranut. Qimminik qanorluunniit iluseqartillugit paatitsisoqannginnissaa aalajangersakkap siunertaraa aamma uumasut atugarissaarneri, isumannaatsumiinneri tamallu ornigartagaanni eqqissillutik uumasuunissaannik malittarisassat nalinginnaasut tapersersorneqarneri siunertaavoq.

Piginnittup qimmit pinnguaqatigiisisimappagit, ilaatigut "paaleraluartuinnanngortillugit", inummit akuliuffigineqarsinnaatillugit aalajangersagaq atuutissanngilaq.

§ 20-imut

Inatsisip § 11-ni allassimasut naapertorlugit akiuussutissamik kapitinnissamik, piginnittup kinaassusaanik nalunaaqutsiinissamik aamma nalunaarsuinissamik piumasaqaatinik

tunngaviusumik malinninnginnerup kingunerisaanik eqqartuussivilersuussinermik kinguneqartitsineq aalajangersakkap aalajangersarpaa. Piumasaqaatinik taakkunannga malinninneq nunami nappaatit upalungaarsimaffigineqarnerinut tunngaviupput, matumani perlerornermut akiuineq aamma uumasut nappaataat inunmut tunillaassorsinnaasut eqqarsaatigalugit piginnittup suliniutinik taakkunannga akerliunerani eqaatsumik killilersuisinnaaneq pisariaqalissaaq.

Imm. 1-imut

Piginnittup uumasuummi akiuussutissamik kapineqarnissaanut imaluunniit nalunaaqutserneqarnissaanut itigartitsisimatillugu aalajangersakkap kommunalbestyrelsi iliuuseqartussaattippaa. Aalajangersagaq marlunnik aaqqiissuteqarfigineqarsinnaavoq: Uumasog piginnittumut nutaamut, inatsisini piumasaqaatinik malinnikkusuttumut, tunniuneqarsinnaavoq imaluunniit uumasog toqunneqarsinnaavoq. Iliuuserineqartussamik toqqaaneq uumasup peqqissusaanik aamma sukkasuumik tunniussisinnaanermik periarfissaqarnermik eqqarsaatiginnilluni pissaaq, taamaattorli inuiaat peqqissusaannut tunillaassuisinnaanerullu killilersimaarneqarsinnaaneri pingaarnerpaatinneqassallutik. Toqutsineq imaluunniit tunniussineq piginnittup akiligassaanik pissapput aamma taarsiinertaqassanngillat, taakkualu piginnittup akerliulluni pisussaffimminik sumiginnaasup iliuusaanut naapertuupput taamaalillutillu uumasut inuaallu peqqissusaannik tamanna navianartorsiortitsinerulluni.

Imm. 2-imut

Aalajangersakkami qimminik qimuttunik savaatillillu qimmiinik inatsisitigut akiuussusersuisussaatitaanermut nalunaaqutsiisussaatitaanermullu pisortat akiligassarigaat aalajangerneqarpoq. Nunatsinni tamarmi nappaalasoqalernissaanut upalungaarsimasuutitaanermi kiisalu nunatsinni tamarmi assigiissaartumik akiuussutissamik ingerlatsinissaq pitsaasoq qulakkeerniarlugu Nunatta Karsiata aningaasartuutit akilertassavai. Akiliisussaatitaanermi ilaatinneqarput aningaasartuutit inatsisitigut akiuussusersuisussaatitaanermut nalunaaqutsiisussaatitaanermullu ingerlatsiniarnermut attuumassuteqartut.

Imm. 3-imut

Aalajangersakkami ilaapput Naalakkersuisut piumasaqaataasunik akiuussusersuisussaatitaanermut ID-nillu ilisarnaasersuinissamut suliaqarnissamut malittarisassat sukumiinerisut suliarinissaannut pinsinnaatinneqassasut, matumanilu akiuussusersuisarnerit akulikissusaat, akiuussutissat sorliit, kikkut akiuussusersuillutillu ilisarnaasersuisinnaasut, kiisalu taakkununga suliaqarnissamut aaqqiissuussinertaat, uppenarsaasersorneri allaffissornertaalu ilanngullugit.

Piginnaatitsissutip siunertaraa uumasunik nakorsat akiuussusersuinermilu nalunaarummi teknikkikkut iluarsaassinerit ataatsimoortinnissaat, taamaalillutik nappaalasoqartillugu pissutsinut, uumasut nakorsaasa inassuteqaataannut kiisalu inatsimmik allannguisoqartillugu

suliassartaanik piumasaqaatinut nalimmassaasoqarsinnaaniassammat. Inatsimmi pisussaaffiit pingaarnerit inatsimilu sinaakkusiussat aalajangersarneqarput, suliassartaalu sukumiinerisut allaffissornikkut suliarineqassallutik.

§ 21-mut

Imm. 1-imut

Uumasut nakorsaqaarfiata inatsisit malillugit qimminik qitsunnillu nakkutiginninnermik aallartitsinissaanut aalajangersagaq aalajangersaavoq. Nappaammik tuniluuttoqartoq pasitsattoqarpat imaluunniit peqqissutsimut pequtit allat pasitsaanneqarpata tamanna atuutilersinnaavoq, matumani nuna tamakkerlugu akiuussusersuinnermut pilersaarutip pinaveersaartitsilluni sunniutigisartagai qulakkeerniarneqarsinnaapput. Nappaatinik tuniluuttunik inunnut uumasunullu tunillaassuisoqannginnissaanik matumani siunertarineqarpoq.

Oqartussap uumasut passunneqarnerinut suleriutsit arlallit tassunga atasumik atorsinnaavai. Aaviineq, timip sannaata ikiariissaarnerinik misissugassanik tigusineq, uumasut immikkut ittumik timaatigut aalajangersimasumik nalunaaqutsersorneri aamma nalunaarsorneri, kiisalu suliniutit allat pisariaqartut tassani ilaapput, soorlu nunaminertanik killeqarfiit nalunaaqutsersorneri imaluunniit uumasunik tigusiaanerit aamma piaqqanik pituttuinerit. Qimminik qimuttoqarfimmi pingaartumik qimmit amerlasuunngorlutik ataatsimoortut perlerornerup sukkasuumik tuniluunnerata pinngitsoortinniarnernut nakkutiginninneq taanna aalajangiisuulluinnartuussaaq, uumasummi nappaataat inunnut tuniluuttut toqutigineqatarmata.

Imm. 2-imut

Aalajangersakkatigut nakkutiginninnermi piginnittoq uumasut nakorsaqaarfianik pisarialimmik akissarsiaqaatiginagu ikiuuttussaataitaneramik pisussaaffilerneqarpoq. Tamanna ima paasineqassaaq; piginnittoq nammineq qimmimik timaasa passunneqarlutik misissugassanik tigooqqaaffigineqarnerini imaluunniit akiuussutissanik kaportinnerini ikiuuttussaavoq kiisalu oqartussamit qimmip inaata taassumalu tungaanut aqutit pillugit peqqussutitut suliareqqusaanik suliaqartussaataalerluni. Nakkutilliinerup eqaatsuunissaa aamma uumasunut sulisunullu isumannaatsuunissaa ikiuuttussaataitanermi tunngaviupput.

Imm. 3-imut

Aalajangersakkap uumasut nakorsaqaarfiata imm. 1-mi suleriaatsit aallartitaasa aningaasartuutitai Nunatta karsianit akilerneqassasut aalajangersarpai. Misissugassanik tigusiinnermut, misissugassanik misissuissarfimmi misissuinerit, akulikinnerusunik akiuussutissamik kapuinerit kiisalu misissugassanik suliaqarnerit nassiussuinerillu aningaasartuutaat uani ilaapput. Nunatta karsiata aningaasartuutini akiliinerani nappaatit peruluutaasartut, soorlu perlerornerit, nakkutigineqarnerisa aningaasartuutitaanik piginnittumit akilerneqarnissaralutik qulakkeerlugit pinngitsoortinneqassapput.

§ 22-imut

Aalajangersakkatigut Naalakkersuisut qimmit qitsuillu, inuussutissarsiutigalugu kinguaassititsisarneq imaluunniit namminerisamik uumasuteqarneq apeqqutaatinnagit, nappaataasa inunntut tuniluuttartut malittarisassaannik immikkuualuttunik aalajangersaanissaannik piussaaffilerneqarput. Nakkutigineqartumik uumasullu illersorneqarsinnaasumik atugaqartillugit immikkuullarissumik kinguaassioortitseriaatsit teknikkilu atorlugu allatut passusseriaatsit atorneqarnissaannik qulakkeerinnissaq siunertaavoq.

Ikiorneqarluni kinguaassioortitseriaatsit immikkuullarissut pisinnaatitsissummi ilaapput, matumani anisuumik ikkusinerit, anisuumik tigusinerit, mannimmik tigusinerit aamma mannimmik ikkussinerit. Kina passusseqqusaanersoq (soorlu ilinniagaqarsimanissamik piumasagaat), periutsit sorliit atorneqassanersut, kiisalu passussinerup nalunaarsorneqarnissaannik uppersaasorsorneqarnissaanillu piumasagaatit nalimmassaanermi ilaapput.

Aqunneqartumik kinguaassioortitsineq aamma uumasut pisariaqanngitsumik anniartinneqarnissaannik imaluunniit qimmit sananeqaatsimikkut ajoquseratarsinnaaneriniq pinngitsoortitsiniarluni qulakkeerinninnertut pingaartumik taakkua pisariaqarput. Malittarisassat allaffissornikkut aqullugit Naalakkersuisut teknikkikkut ineriartorneq aamma nunani tamalaani uumasut atugarissaarnerinut tunngaviusumik atortitaasut malillugit piumasagaatit ingerlaavartumik nalimmassartarsinnaavaat.

§ 23-imut

Imm. 1-imut

Piaqqat sivikinnerpaamik sapaatip akunnerini arfineq-pingasuni arnaminniittussaataitaneri aalajangersakkatigut atuuttussanngortinneqarpoq. Piaqqat timimikkut pissusilersuutimikkullu ineriartorneriniq qulakkeerinninnissaq siunertaavoq, matumani tamorrasitaarfik aamma qimmeqatit akornanneerujoortarneq arnaminiinnermik piaraqatillu akornaniinnermit ilinniartusartoq pingaaruteqartut ilanngullugit. Siusippallaamik immikkoortitsineq qimmiunerup sinnerani pissusilersuutit ajornartorsiutaanerannik peqqiilliortarnerillu kingunerluutitut atugaasinnaapput.

Piaqqisoq piffissap taassuma iluani toqussappat, piginnittoq peqquneqarpoq erngerluni uumasut nakorsaqqarfianut attaviginneqqullugu. Piaqqat uumaannarnissaminntut nalinginnaasumillu ineriartornissaminntut immikkut ittumik paaqqutarineqarnissaannik piumasagaateqarnermik tamanna peqquteqarpoq. Tamatuma kingorna oqartussaq qanoq iliuuseqartoqarnissaannik aalajangersaassaaq, matumani piaqqat qimmimut milutitsisumut allamut tunniunneqassanersut, nakkutigineqarsinnaasumik assaat atorlugit

nerukkarneqartassanersut imaluunniit uumasut atugarissaarneri eqqarsaatigalugit illersorsinnaanerussappat toqunneqassanersut aalajangerit ilanngullugit.

Imm. 2-imut

Qitsuit piarai sivikinnerpaamik sapaatip akunnerini aqqaneq-marlunni arnaminniittarnissaat aalajangersarneqarpoq. Qimmiaqqat qitsuaqqallu assigiinngitsumik piffissalersuiffigineri qitsuit immikkut ittumik ineriartornerminni pisariaqartitai, qitsoqatimi akornaniittarneri milukkunnaartarnerilu qimminut sivisusarnerusarneri tunngaviupput. Sapaatip akunnerinik aqqaneq-marlunnik piumasaqaateqarneq nunani tamalaani qitsuit atugarissaarnerinut tunngavinnut naapertuuppoq.

Qitsuaqqat arnaata toqusimappat, imm. 1-mi uumasut nakorsa qarfianut nalunaaruteqartussaataitaneq assigalugu nalunaaruteqartussaataitaneq aamma atuutissaaq. Oqartussap qitsuaqqat pillugit aalajangernerani pisariaqanngitsumik anniartitsinissaaq aamma eqqortumik ilinniarsimasumit paaqqutarinninnissaaq qulakkeerniarneqassapput. Qanoq iliuuseqaaqqittoqarnissaaq aalajangerneq, matumani toqutseratarsinnaaneq qitsuaqqat pisoqaassusaannik, peqqissusaannik aamma uumaannarnissaminut periarfissaannik aallaaveqarluni nalilersuinnermit aalajangerneqassaaq.

§ 24-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq kommunalbestyrelsip Inatsisartut inatsisaat malillugu aalajangiineri pillugit naammagittaalliutit aalajangiinnermut tunngasumit naammagittaalliutigineqarsinnaasut.

Naammagittaalliorsinnaanermut ilaatinneqarput kommunalbestyrelsip § 4, imm. 1 (peqqussutit inerteqqutillu), § 9, imm. 1 aamma 2 (qimminik qimuttoqarfimmi malittarisassat unioqqutillugit qimmerineqartunik annissineq toqutsinerlu), § 13, imm. 3-5 (qimminik angalaannartunik tigusiaaneq, allamut nalunaarsorneri imaluunniit toqunneqarneri kiisalu aningaasartuutunik akileeqqusinerit), § 16, imm. 7 (qimminik navianartunik uumasunut nakorsa qarfimit aalajangikkanik malinninnginnermi toqutsinerit) kiisalu § 20 (uumasunik nalunaarsorneqanngitsunik akiuussuserneqanngitsunilluunniit allamut tunniussineq toqutsinerluunniit).

Imm. 2-imut

Kommunalbestyrelsip aalajangiussaanik naammagittaalliorfittut uumasut nakorsa qarfiat allaffissornikkut naammagittaalliorfittut pilersinneqassasoq aalajangersakkap aalajangersarpaa. Kommunip aalajangerneri uumasut nakorsaattut ilinniarsimasumit atorunnaarsinneqarsinnaaneri aamma inatsisit malillugit suliarineqarnissai taamaalillutik qulakkeerneqarput. Suliani kommunalbestyrelsip uumasullu nakorsa qarfiata isumasioqatigeeqqaarlutik aalajangeeqatigiiffigisimasaani allaffissorneq aqqutigalugu

naammagittaalliorsinnaaneq periarfissaqanngitsoq erseqqissaassutigineqassaaq. Taassuma kingorna eqqartuussiviit aqutigalugit taamaallaat aalajangertoqarsinnaalissaaq.

Imm. 3-imut

Aalajangersakkami naammagittaalliuutit imm. 1 aamma 2 malillugit kinguartinneqarsinnaanngitsut aalajangerneqarput, taamaattorli tak. imm. 4 aamma 5.

Kommunalbestyrelsip aalajangiineri pillugit naammagittaalliuutit Inatsisartut inatsisaanni § 4, imm. 1, § 9, imm. 1 aamma 2, § 13, imm. 3-5, § 16, imm. 7 aamma § 20 malillugit aalajangiinermut attuumassuteqartumit tunniunneqarsinnaapput.

Taakkununga tunuliaqutaasut tassaapput aalajangiinerit taakku tamat isumannaatsuunerannik, uumasunik illersuinissamut, tuniluuttoqannginnissaanik suliniutinut imaluunniit eqqissisimatitsinissamik isiginninniarluni aalajangiisoqakkajulluni. Suliani taama ittuni kinguartitsinerit inunnut uumasunulluunniit annertuumik aarlerinartorsiortitsisinnaapput imaluunniit malittarisassanik eqquutsitsinissamut ajornakusoortitsisunik sunniuteqanngitsunilluunniit kinguneqarsinnaallutik.

Aalajangersagaq taamaammat imaqarpoq aalajangiinerit piaartumik aallartinneqarsinnaanerannik, naak naammagittaalliutigineqaraluartut. Imm. 4-mili immikkut avaqqutaarinissap qulakkiissavaa § 16 malillugu toqutsinerit pillugit aalajangiinerit aallaaviatigut kinguartitsinermik kinguneqarsinnaapput.

Imm. 4-imut

Kinguartitsisinnaaneq pillugu aalajangersagaq taamaallaat § 16 malillugu toqutsinissamut aalajangiinerinnarnut tunngavoq. Tamakkununga tunuliaqutaasooq tassaapput aalajangiinerit tamakku qimmip ataatsip pissusilersorneranut inunnullu uumasunulluunniit aarlerinartorsiortitsineranut nalilersuinermik tunngaveqartarmata. Taamaammat naammagittaalliummik suliarinnittup aalajangiineq suliarineqartinnagu misilissinnaasariaqarpaa.

Tamanna § 18 malillugu toqutsinermut atuutinngilaq, qimmit ilaannik qimmeqarneq immi inerteqqutaasinnaalluni, kiisalu inerteqqummik unioqqutitsinermi toqqaannartumik tunngaviulluni toqutsisoqartillugu.

Taamaattumik § 16 naapertorlugu toqutsinissamik aalajangerneq pillugu naammagittaalliuut inunnik uumasunilluunniit pisariaqartutut nalilernerqarsimappat navianartorsiortitsinnginnissaq peqqutigalugu kommunalbestyrelsi erngerluni toqutsisoqarsimatinnagu toqutsinissamik unitsitsigallartitsisinnaavoq.

Aalajangersakkap sakkortunerpaamik akuliunneq aallaaviatigut unitsitsigallarnermik taparserneqarnissaanik qulakkeerinnippoq, taamaalilluni naammagittaalliummik

suliaqartussap aalajangiussami piviusunngunnginnerani misissuinissaminut periarfissaqassasoq aalajangersakkap qulakkeerpaa. Taamaattorli inuit uumasulluunniit tassanngaannartumik avaqqunneqarsinnaanngitsumillu navianartorsiortillugit kommunalbestyrelsip kiffaanngissuseqarluni iliuuseqarsinnaaneranut unitsitsigallarneq eqqaassanngikkaani tamanna pisariaqarpoq. Kommunalbestyrelsi erngerluni toqutsisitsinissap piviusunngunnginnerani pisarialimmik naliliissaaq.

Imm. 5-imut

Aalajangiussap tiguneranit sapaatip akunneri sisamat qaangiunneranninammagittaalliuuteqarsinnaanermut piffissaliisoqassasoq aalajangersakkatigut atuutsinneqalerpoq. Ingerlatsinermut inatsimmi naammagittaalliorsinnaanermut nalinginnaasumik killissarititaasut killissarititaasoq assigaat, aamma naammagittaalliuut killissarititaasup naanerata kingorna naammagittaalliummik tiguisussamut tunniunneqartoq tassannga tunngaviumik itigartinneqartassaaq.

§ 25-imut

Imm. 1-imut

Inatsisimmi pisussaaffiit allattorsimaffianiittunik unioqquitsinerit aamma Kalaallit Nunaanni pinerlitsaalitsinermut inatsimmi malittarisassat naapertorlugit unioqquitsinerit akiliisitsinermik kinguneqarsinnaasut qimmiutilinnut qitsuutilinnullu sammisut aalajangersakkap aalajangersarpai.

Imm. 2-imut

Qimmiutillit qitsuutillillu oqartussat peqqussutaannik malinninngitsut killilersuiffigineqarsinnaanerinik aalajangersagaq aalajangersaavoq.

Inatsimmi nalinginnaasunik pisussaaffiit unioqqutinneqarnerini imm. 1 naapertorlugu killilersuiffigineqarnermik kinguneqartassapput, kommunalbestyrelsip uumasullu nakorsa qarfiata nakkutilliinerini inunnut ataasiakkaanut aalajangersimasumik peqqussutaasunik malinninnginnerit imm. 2 naapertorlugu killilersuiffigineqassapput.

Imm. 3-imut

Imm. 1 naapertorlugu akiliisitsinermi aningaasat Nunatta karsianut ikineqartarnissaannik aalajangersagaq aalajangersaavoq.

Imm. 4-imut

Allaffissornikkut najoqqutassanik inatsisartut inatsisaat uani tunngavilersorneqartut unioqqutinneqarneri Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermut inatsit naapertorlugu pineqaatissiissutaasinnaaneri aamma aalajangersakkami aalajangersarneqarput.

§ 26-imut

Imm. 1-imut

Inatsisip atuutilersinneqarnissanut piffissaliussaq aalajangersakkap aalajangersarpaa. Uumasunik illersuineq pillugu inatsisip nutarternera qimmillu qimuttut pillugit nalunaarutip nutaap aamma akiuussusersuisarnermut nalunaarutip nutarterneri ataatsikkut atuutilernerini ataqatigiittumik atuutilersitsisoqassaaq. Taamaaliernerup ataatsimoortuik imminnullu atasunik nutaanik malittarisassanik atuutilersitsinerit qulakkiissavai.

Imm. 2-imut

Qimmit qimuttut kiisalu qimmeqarnek qitsuuteqarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaat 30. oktober 1998-meersoq aamma kommunit qimmeqarnermut qitsuuteqarnermullu ileqqoreqqusai pillugu nalunaarutit tassunga atasut aalajangersakkap uuma atorunnaartippai. Inatsisit sinaakkutaasa nutaamik aaqqissuunneqarnerinut ilaasumik atorunnaarsitsinerit pisariaqarput, qimmit qimuttut pillugit malittarisassat immikkut nalunaarusiaq aqqutigalugu siunissami aalajangersaaffigineqassapput, aamma akiuussusersuisarneq pillugu nalunaarummi akiuussusersuisarnissamut piumasaqaatit aalajangersarneqassallutik. Taamaalilluni siusinnerusukkut malittarisassat nutaallu imminnut qaleriinnissaralui pinngitsoortinneqassapput.

Imm. 3-imut

Kommunit qimmeqarnermut qitsuuteqarnermullu ileqqoreqqusaatai massakkut atuuttut, inatsit una naapertorlugu nutaanik ileqqoreqqusaliornissap tungaanut, sulii atuutissapput. Piffissami ikaarsaarfiusumi naleqqussaalluni inatsiseqannginnissaq taamaalilluni pinaveersimatinneqassaaq, aamma kommunit inatsisip aaqqissugaanera nutaaq malillugu nutaanik ileqqoreqqusaliornissaminnut nalimmassaanissaminnullu piffissaq pisariaqartitartik pissarsiarissavaat.